

DIRVA

THE FIELD

Nr. 23
Birželio-June 4, 1953
Cleveland, Ohio

Visi lietuviai kviečiami į Washingtoną Sąskrydžio garbės pirm. viceprezidentas Nixon

Sąskrydžio pirm. gen. Wedemeyer

Jau tik trys savaitės belike iki didžiojo Amerikos lietuvių užsimojimo — Amerikos sostinėje, Washingtone, surengti lietuvių dvasios turtų demonstraciją. Joje norima parodyti šio krašto įtakingiesiems, kad lietuvių dvasiniai turtai: daina, muzika, dailė, tautiniai rūbai yra tūkstantmetės, savaimingos kultūros padaras. Joje norima praskleisti ir Lietuvos valstybės istoriją ir parodyti, kad jau prieš 700 metų, kada dar šis kraštas buvo atradimų objektas, Lietuvos valstybės karalius Mindaugas jau buvo vainikuotas pirmuoju Lietuvos valstybės karalium.

Šioje tautinėje ir kultūrinėje demonstracijoje, įvykstančioje birželio mėn. 20-21 dienomis, norima praskleisti mažiau į istoriją įsigilinusiems klaidingai sudarytą įspūdį, kad Lietuvos valstybė yra pirmojo pasaulinio karo padaras, kad tai naujas, ant ano karo griuvėsių išgęs jaunas medis.

Klausantis šių žodžių, gali galvoti vienam ir kilti klausimas, kodėl Amerikos lietuvių Tautinė Sąjunga to darbo kaip tik dabar ėmėsi, ir kodėl jis būtina rengiamas Washingtone?

Lietuvos valstybės ir tautos skaudus likimas kiekvienam patriotiui lietuviui įpareigoja atiduoti savo darbą, kurį lengvintų Lietuvos kančias ir artintų jai laisvę. Tuo labiau tokiu darbu turi rūpintis organizacija, kuri savo užsimojimų pagrinduose yra įrašiusi tautinius įsipareigojimus.

Tokį sąskrydį-tautinę demonstraciją rengti Washingtone įpareigojo ir dabartiniai įvykiai, kurie artina visą eilę sprendimų, kuriuose netiesioginiai ar ir tiesioginiai, gali būti paliestas ir

mūsų didysis laisvės reikalas. Tat lietuviai ir nori į Amerikos valstybės įtakinguosius, tuo pačiu dabar ir į viso pasaulio įtakinguosius, prabilti ne sausai surašytuose memorandumuose, bet prabilti lietuviška muzika, daina, dailė, Lietuvos valstybės istorijos praskleidimu. Greta politinių teigimų ir prašymų, tai gal dar net stipresnis argumentas, labiau įtikinantis ir ateities sprendimus darant labiau įpareigojantis.

Washingtonas šiandien yra ne tik visos Amerikos dėmesio centre. Į Washingtoną dabar keliauja Europos valstybių vyrai, keliauja iš Azijos, Afrikos, Pietų Amerikos. Washingtonas dabar yra tas centras, kuriam sprendimų atečiai ieško visi, kuriuos tik paskutinis pasaulinis karas ir komunizmo grėsmė pastatė į pailius ir sunkius klausimus. Washingtonas ir mūsų, čia gyvenančių dėmesio centre, nes tai šio krašto politikos ir valdžios centras. Taigi jei mums reikia pagalbos įieškoti, tai jos ir įieškokim ten, kur jos galima tikrai surasti.

Šiam sąskrydžiui-tautinei demonstracijai Washingtone surengti laikas parinktas nepaprastai geras. Vasaros metu, į Washingtoną susisiekimas įvairiausiomis priemonėmis nepaprastai geras; traukiniais, autobusais, lengvomis mašinomis, lėktuvais. Sąskrydžio iškilnėms gautos reprezentacijos tinkamiausios, patalpos. Ir kas svarbiausia, Kongreso nariai, ir kiti įtakingi valdžios pareigūnai, dar nebus išsiskirstę vasaros atostogoms, ir galės lietuvių tautinę demonstraciją stebėti.

Daroma viskas, kad šis įvykis tiesioginiai, per spaudą, radiją, televiziją ir kitomis priemonėmis pasiektų ir plačiausias amerikiečių mases. Į programos išpildymą įjungtos stipriausios lietuvių meno jėgos, sąskrydį remia įtakingos amerikiečių organizacijos ir pavieniai asmenys. Reikia, kad ir pačių lietuvių šiame sąskrydyje būtų tikrai daug, ir jie pasirodytų moka lietuvių tautą reprezentuoti.

Sąskrydį rengia, kitaip sakant visus organizacinius ir kaštų rūpesčius ant savo pečių užsidėję, Amerikos lietuvių Tautinė Sąjunga, bei dalyvauti kviečia visus Amerikos lietuvius, be jokių politinių ir tikybinių skirtumų.

Tat visi lietuviai, kuo tik kas galim, padėkim šį didelį žygi įvykdyti. Vieni savo auka, kiti programos atlikimu, tretį savo dalyvavimu. Visi remkim darbus, kurie dirbami Lietuvos garbei ir laisvei. Visi birželio mėn. 20-21 dienomis susitikim Washingtone!

Sąskrydžiui Washingtono susidomėjo ne tik lietuviai, bet ir lietuvių draugai amerikiečiai. Nepaprastai svarbu, kad sąskrydžio garbės pirmininku sutiko būti JAV viceprezidentas Nixon, o pirmininku gen. Wedemeyer. Į sąskrydžio komitetą įeina daug žymių politikų, visuomenininkų, pramoninkų. Štai jų dailis:

R. Douglas Stuart, Amerikos Ambasadorius Kanadai; Pierre Monteux, Bostono Simfonijos dirigentas su žmona; Kapitonas Eddie Rickenbacker; Komercijos Sekretorius — Finansų Ministeris Sinclair Weeks su žmona; Garvin E. Tankersley su žmona; Mrs. John Alden Carpenter; Alfred O'Gara su žmona; Illinois Valstybės senatorius Dirksen; Frederick K. Weyerhouser su žmona; Mrs. Clark Williams; Mary Garden; Mr. & Mrs. Alexander Kipnis; Senatorius Douglas; Administracijos Skyriaus Viršininkas Edmond Mansure; Hugh K. Duffield, National Symphony Draugijos Prezidentas su žmona ir kt.

Prancūzija be valdžios

Prancūzijos prezidentas dabar kone kas antrą dieną vis kitam asmeniui siūlo valdžią į rankas, bet vis jos niekas negali paimti. Socialistų Guy Mollet, gaulistų Diethelmas atsisakė net nebūdamas eiti į parlamentą. Nepriklausomųjų Paul Reynaud buvo originalus. Jis, gavęs pasiūlymą, nesitarė su partijų komitetais, o atėjo tiesiai į parlamentą; jei norint, tai tuojau pakeiskit konstituciją taip, kad vyriausybė galėtų išbūti bent 18 mėnesių, ir duokit jai didesnius įgaliojimus. Parlamento dauguma, žinoma, nepanorėjo to padaryti ir Reynaud buvo atmetas. Tačiau balsuojant, tik komunistai buvo vieningi. Visos kitos partijos suskilo ir vieni balsavo už Reynaud, kiti prieš.

Tada prezidentas pasiūlė valdžią radikalių nariui Mendes — France. Jis gali patikti kairiesiems, nes yra ginklavimosi sumažinimo šalininkas, tačiau finansiniuose klausimuose yra per daug konservatyvus. Tad ir jam vilčių mažai.

Jei Mendes-France nepajėgs gauti pasitikėjimo, sekantis kandidatas numatomas George Bidault, Prancūzijos "frontininkų" vadas.

Jam gali keršyti nepriklausomieji už Reynaud nepakankamą palaikymą. Be to, ir jis pats vargu ar linkęs tokiomis nepalankiomis aplinkybėmis imti vairą, ypač kad jis rudenį taikosi kandidatuoti į Respublikos Prezidento vietą. Jei jam nepasiseks, tad turės atsirasti koks nors "juodas arklis".

Tada prezidentas pasiūlė valdžią radikalių nariui Mendes — France. Jis gali patikti kairiesiems, nes yra ginklavimosi sumažinimo šalininkas, tačiau finansiniuose klausimuose yra per daug konservatyvus. Tad ir jam vilčių mažai.

Jei Mendes-France nepajėgs gauti pasitikėjimo, sekantis kandidatas numatomas George Bidault, Prancūzijos "frontininkų" vadas.

Jam gali keršyti nepriklausomieji už Reynaud nepakankamą palaikymą. Be to, ir jis pats vargu ar linkęs tokiomis nepalankiomis aplinkybėmis imti vairą, ypač kad jis rudenį taikosi kandidatuoti į Respublikos Prezidento vietą. Jei jam nepasiseks, tad turės atsirasti koks nors "juodas arklis".

Tada prezidentas pasiūlė valdžią radikalių nariui Mendes — France. Jis gali patikti kairiesiems, nes yra ginklavimosi sumažinimo šalininkas, tačiau finansiniuose klausimuose yra per daug konservatyvus. Tad ir jam vilčių mažai.

Jam gali keršyti nepriklausomieji už Reynaud nepakankamą palaikymą. Be to, ir jis pats vargu ar linkęs tokiomis nepalankiomis aplinkybėmis imti vairą, ypač kad jis rudenį taikosi kandidatuoti į Respublikos Prezidento vietą. Jei jam nepasiseks, tad turės atsirasti koks nors "juodas arklis".

Tada prezidentas pasiūlė valdžią radikalių nariui Mendes — France. Jis gali patikti kairiesiems, nes yra ginklavimosi sumažinimo šalininkas, tačiau finansiniuose klausimuose yra per daug konservatyvus. Tad ir jam vilčių mažai.

Jam gali keršyti nepriklausomieji už Reynaud nepakankamą palaikymą. Be to, ir jis pats vargu ar linkęs tokiomis nepalankiomis aplinkybėmis imti vairą, ypač kad jis rudenį taikosi kandidatuoti į Respublikos Prezidento vietą. Jei jam nepasiseks, tad turės atsirasti koks nors "juodas arklis".

Tada prezidentas pasiūlė valdžią radikalių nariui Mendes — France. Jis gali patikti kairiesiems, nes yra ginklavimosi sumažinimo šalininkas, tačiau finansiniuose klausimuose yra per daug konservatyvus. Tad ir jam vilčių mažai.

Jam gali keršyti nepriklausomieji už Reynaud nepakankamą palaikymą. Be to, ir jis pats vargu ar linkęs tokiomis nepalankiomis aplinkybėmis imti vairą, ypač kad jis rudenį taikosi kandidatuoti į Respublikos Prezidento vietą. Jei jam nepasiseks, tad turės atsirasti koks nors "juodas arklis".

Tada prezidentas pasiūlė valdžią radikalių nariui Mendes — France. Jis gali patikti kairiesiems, nes yra ginklavimosi sumažinimo šalininkas, tačiau finansiniuose klausimuose yra per daug konservatyvus. Tad ir jam vilčių mažai.

Californijos gubernatorius Earl Warren su žmona ir trimis dukterimis išvyko į Elizabetos II karūnaciją. Jis yra prezidento Eisenhower atstovas iškilnėse. Europos laikraščiai jau pajaukavo, kad gražioms gubernatoriaus dukterims bus pasidaryta ir vertų vyrų...

Lietuvės įtikino Amerikos moteris

"New York Times" ir "Herald Tribune", didžiausi New Yorko dienraščiai, lietuvių delegacijų pareiškimams pašventė žymiausia vietą pereinant trečią dieną paskelbtuose savo aprašymuose apie Washingtono vyksantį Amerikos Moterų Klubų Federacijos suvažiavimą. Svarbiausiu įvykiu buvo laikomas vienos rezolucijos atidėjimas (grąžinimas į komisiją persvarstyti). To atidėjimo priežastis buvo lietuvių delegacijų pareikšta opozicija prieš rezoluciją.

Rezolucija reikalavo, kad visi svetimšaliai, išgyvenę šiam krašte penkerius metus, privalėtų prašyti šio krašto pilietybės, o to nepadarusieji būtų deportuojami. Rezolucijos projektas buvo priimtas jau 1947 metais. Jis dabar turėjo būti galutinai patvirtintas ir po to jau turėjo būti dedamos pastangos, kad Kongresas išleistų tokį įstatymą.

Abu minėti laikraščiai nurodė (o NYT net antrąsioje tų

pabrėžė), kad vyriausia opozicijos prieš rezoluciją kalbėjoja buvo Lietuvoje gimusi delegatė iš Richmond Hill, Queens, N. Y., Ligija Bieliukienė, kalbėjusi už lietuvių, pabėgusių nuo komunistinio teroro. Atpasakotas beveik visos jos kalbos turinys, cituojant prieš rezoluciją: 1) Šimtai tūkstančių pokarinių imigrantų yra ne paprasti imigrantai, o greičiau politiniai pabėgėliai nuo komunistinio teroro, kurie tebeturi vilties, kad jų tėvynės nuo to teroro bus išlaisvintos ir jie galės grįžti namo; 2) Daugelis tokių imigrantų, bendradarbiaudami su žymiomis amerikiečių organizacijomis, dalyvauja kovoje prieš komunizmo įsigalėjimą ir dėl savo kraštų išlaisvinimo; toje veikloje jie yra naudingesni tebedami savo kraštų piliečiai, negu jie būtų, jei jie tos pilietybės atsisakytų, priimdami šio krašto pilietybę. Todėl nenuosėklų būtų juos verstį šiose aplinkybėse savo pilietybę keisti.

"Herald Tribune" pacitavo ir A. Devenienės posakį, kad šio krašto pilietybę turėtų būti pasirenkama iš meilės, o ne dėl prievolės.

Iš komisijos rezolucija grįžo pataisyta ta prasme, kuria Pabaltijo Moterų Tarybos atstovės buvo siūlyta. Būtent, pilietybę priimti imigrantai skatinami, bet politiniams emigrantams, kurių kraštai yra nelaisvėje, nei prievolės priimti pilietybę, nei grasymas deportacija nebesiūlyta. Su tokia pataisa rezolucija atrodo dar geriau, nei ji būtų buvusi visai atmetama, nes ji dabar gyvai primena komunistų pavergtų kraštų nenormalią būklę.

Kongreso pabaigoje staigiai

išliko pasiūlymas priimti dar vieną rezoluciją, kuria norėta paremti prezidento pasiūlymą įleisti dar 240,000 asmenų, ištrūkusių iš anapus geležinės uždangos. Apgailėtina, kad ši rezolucija buvo, matyt, nelabai kompetentingų autorių sudaryta ir netiksliai motyvuota (pabrėžtas tik žmonių perteklius Europoje ir darbininkų stoka šiame krašte, o ne politinė padėtis, sudaryta okupacijų).

Kadangi pats rezolucijos tikslas lietuvių interesams palankus, tai ir lietuvių delegatės prisidėjo savo žodžiu rezolucijai paremti. Bet po to atsirado

(Perkelta į 5-tą pusl.)

M Ū S Ų VEIKLA

Šiomis dienomis LDS pasiūlė VLIKui tęsti pasitarimus dėl VLIKo ir Liet. Diplomato darbo suderinimo ir Lietuvos vadavimo akcijos pagyvinimo. Numatoma, kad tokie pasitarimai įvyks Romoje, antroje birželio mėnesio pusėje, kuriuose nuo VLIKo žada dalyvauti Krupavičius, Žalauškas, Šidickis, Norkaitis ir Karvelis.

Birželio 2 dieną vykstančio Elzabetos II karūnavimo proga Lietuvos min. B. K. Balutis pasiuntė jai sveikinimą Lietuvos Diplomatines Tarnybos bei jos Sefo ir VLIKo vardu.

Nuo š. m. birželio mėn. 1 d. iš darbo Vyk. Taryboje pasitraukė Dr. N. Bražėnaitė ir jos vieton mašininkė yra priimta M. Gedgaudienė. Taip pat į Vyk. Tarybos darbą yra įtraukta Pr. Zundė ir E. Babijonaitė.

VISAM PASAULY

• Korėjoje, paliaubų derybų kritiškiausiu metu, komunistai pradėjo smarkų puolimą, kurio dalis vyko kaip tik netoli nuo Panmundžamo, kur vyksta derybininkų posėdžiai.

• Dešimtis dienų prieš Italijos rinkimus, Amerikos ambasadorė C. B. Luce viešojo kalboje įsakmiai prasiitarė, kad jeigu Italijoje laimėtų kraštutiniai elementai, tai Amerikos bendradarbiavimas su Italija turėtų nutrūkti (t. y., piniginių užsidarų).

• Rusai Berlyne irgi įsteigė civilinės administracijos komisariatą, panašiai, kaip vakariečiai yra padarę jau prieš ketverius metus. Civiliniu komisaru paskirtas Semiovas, kuris Berlyne yra jau nuo 1945 metų. Gen. Čuikovas lieka tik karinių pajėgų Berlyne viršininku.

• Kenijoje britų daliniai nušovė 13 "Mau-Mau" teroristų ir kitus 33 teroristus suėmė. Nušautųjų tarpe esąs ir fanatiškiausias teroristų vadas "Brigadyrius Liūtas".

• Kinų nacionalistų vyriausybė sutiko panaudoti visą savo įtaką, kad apie 12.000 jos šalininkų partizanų, veikiančių Burmoje (jie į ten yra pasitraukę iš Kinijos), sutiktų iš Burmos teritorijos pasitraukti.

• Olandijoje įvykusiuose savivaldybių rinkimuose laimėjo socialistai. Komunistai prarado 4% anksčiau turėtų atstovų.

Anglijos karalienė Elzbieta II, lydimą savo vyro, išeina iš Westminster Abbey, po karūnacijos pasirodimo. Greta jos Norfolkso kunigaikštis, karūnacijos tvarkytojas.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorporuota), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Tautinės Sąjungos skyriuose

CHICAGIEČIAI PAGERBĖ J. BACIONĄ IR SUAUKOJO SĄSKRYDŽIUI \$460.00

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyrius savaitgalini nutarė automobiliu nuvykti į Juozą Bačiūną Tabor Farm, Sodus, Mich., 104 mylias kelio — pasiviešėti ir pasikalbėti su Juozu Bačiūnu, kuris šiuo metu yra Chicago skyriaus. Visi sudainavo Juozui Bačiūnui ilgiausią meilę. Antanas Kalvaitis, skyriaus vardu Bačiūną pasveikino.

patalpas susirinkimui užleido ir pats susirinkime dalyvavo. Tai buvo vakare, temstant. Kai tik sutemo, staiga lempos užgėjo ir užsidegė 60 žvakelių ant milžiniško torto, kurį vos pakėlęs per salę atnešė J. Linkus, iš Chicago skyriaus. Visi sudainavo Juozui Bačiūnui ilgiausią meilę. Antanas Kalvaitis, skyriaus vardu Bačiūną pasveikino.

Vėliau Juozą Bačiūną sveikino veik visi dalyvavusieji. Bačiūnas, dėkodamas už taip malonų ir gražų siurprizą, visiems padėkojo ir visus pakvietė į susitikimą jo svečiai. Ta proga priminė, kad jam, kaip visuomenininkui, svarbu, kad dalyviai ir jo bičiuliai sveikinimus nukreiptų visuomenininkams tikslams, ir tuoj pat dalyvaujantį Joną Valaitį iš New Yorko pakvietė paraginti dalyvauti Lietuvių Sąskrydyje Washingtono birželio 20 ir 21 dienomis ir kad svečiai prisidėtų sąskrydį remti aukomis.

Su sveikinimais savo aukas Sąskrydžiui įteikė:

Adv. Ant. Olis su žmona \$47. Dr. Steponas Biežis su žmona \$37.70, Jonas J. Kazanauskas su žmona \$30.00, Adv. Ant. Lapinskas su žmona ir Dr. Rodokai iš Cicero po \$25.00, Ant. Kalvaitis su žmona ir Bivainis po \$20.00, Ponas Massie \$17.30. Po \$15.00 — Al. Kumskis su žmona, V. Blinstrubas su žmona, P. Linkus su žmona, Dr. A. Bartkus. A. Duoba \$13.00, Gudas \$11.00. Po \$10.00 — V. Viozinskis, Vaitkus, Radzevičius, J. Tysliava, Šestokas, Burakas, Balčiūnienė, Klimavičius, Mažei-

ka. Dr. Matusevičius \$8.00. Po \$5.00 — Adomas Varnas, Eugenijus Bartkus, Balceris.

Viso suaukėjo \$460.00. (Pagarbė visuomenininkui, gražiai pasiviešėti, skirti į namus, džiaugdamiesi, kad prisiminė ir visuomenininkus reikalus.

SĄSKRYDŽIO REIKALAIŠ PRAKALBOS CHICAGOJE BIRŽELIO 9 D.

Kylant eilei svarbių klausimų, ALTS Chicago skyrius ruošia prakalbą, įvairiems sąskrydžio reikalams išaiškinti. Norintieji galės dar ir į sąskrydžio dalyvių tarpą įregistruoti. Prakalbos įvyks birželio 9 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., Chicagoj. Įėjimas visiems laisvas.

PRAKALBOS ROCKFORDE

Rockford, Ill. — 92 laipsnio karščio Rockfordo lietuvių nesulaikė atsilankyti į pramogą, kurią surengė Lietuvių Kultūros Klubas. Pirmininkavo Meno Mėgėjų Ratelio pirmininkas Justinas Bubelis. Choriui vadovavo ir solo dainavo Juozas Šalučka, Lietuvių šeštadienines mokyklėles mokinės deklamavo ir šoko tautinius lietuvių šokius, kuriuos išmokė mokyklos vedėja ponia Bubelienė. Programos vedėju buvo Bronius Koraitis. Pianu akompanavo ponia Christenson. Programa, nežiūrint nepaprastai karšto oro, puikiai atlikta. Pažymėtina, kad chore yra pusantro karto daugiau vyrų, negu moterų. Choro sudaro bendrai senosios kartos ir naujai atvykusieji lietuvių. Toks gražus bendradarbiavimas sveikintinis!

P. Deltuvos rūpesčiu pakviestas iš New Yorko Jonas Valaitis nušviesti Lietuvių Sąskrydžio Washingtono birželio 20 ir 21 dienomis tikslus. Po kalbos vieni pasižadėjo sąskrydyje dalyvauti, kiti prisidėjo aukomis.

WILLIAM S. ROGERS, East Ohio Gas Co. prezidentas yra paskirtas Community Chest 1953 m. pirmininko padėjėju. Rogers bendradarbiavo su šia kompanija nuo 1914 metų ir kelis metus su Community Chest.

J. T. Corbley, Clevelando Coca-Cola Bothling Co. vyriausiasis direktorius, palinkį Mrs. Arlene Davis geros sėkmės ir greito skridimo penktose metinėse Moterų Tarptautinėse Oro Lenktynėse. Cleveland Coca-Cola Bothling Co. pagalba ir iniciatyva Mrs. Arlene Davis dalyvavo Oro Lenktynėse, kurios prasidės Welland, Ontario, tikslu greičiausiai pasiekti New Smyrna Beach, Florida. Dalyvaus 31 lėktavas.

Aukojo: Inž. Jokubas Kregždė \$5.00. Po \$2.00 — A. Pocius, Dičiūnas, Albert ir Lora Balnius, Ant. Švatavičius, Po \$1.00 — Jonas Kiznis, I. Bacevičius, Silvestras Vižintas, M. Čepulienė, Stasys Dagys, Pov. Peckaitis, Povilas, Pov. Viederis, Kaz. Pravilionis, ponia Bubelienė,

Juozas Šalučka, Česlovas Mažeika, Marija Ruzas, P. Deltuva, Gražina Krasiskaitė, Dalė Greblūnaitė, Staškauskienė.

DIRVA LAUKIA JOSŲ TALKOS!

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius) Step. Zbarskas 2.25 Aukštųjų Šimonių Likimas Ieva Simonaitytė 3.50 Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00 Anderseno pasakos 2.00 Anglų kalbos gramatika V. Kamantauskas 1.00 Aukso kirvis Juozas Švaistas 2.50 Barabas Paer Lagerkvist 2.25 Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00 Baltis J. J. Bačiūno leidinys 1.50 Baltaragio malūnas K. Boruta 2.50 Broliai Domeikos L. Dovydenas 2.50 Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00 Didžiosios atgailos R. Spalis 3.50 Džiaukis gyvenimu O. Swett Marden 0.70 Doleris iš Pittsburgho Stepas Zbarskas 0.80 Daili saulytė 0.50 Gyvačių lizdas Francois Mauriac 2.60 Galvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 5.00 Gimdytoja Francois Mauriac 1.75 Giesmė apie Gedimį B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00 Gintariniai vartai N. Mazalaitė 2.00 Gimtojo žodžio baruose P. Jonikas 1.50 Gyulių ūkis George Orwell 1.00 Haufo pasakos I ir II dalis 2.75 Kazimieras Sapieha B. Sruoga 2.50 Karoliai Guy de Maupassant 2.50 Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80 Kuprelis Ignas Seinius 2.00 Kalorijo- ir doleris Vilius Bražvilius 2.00 Kryžkelės A. Vieniulis 3.50 Konradas Valenrodas Adomas Mickevičius 1.50 Keliai ir kryžkelės Putinas 2.50 Kaimiečiai I d. Reymond 3.00 Kelias į pasisekimą Grabau - Grabauskas 2.00 Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas 3.00 Lyrika K. Binkis 2.00 Loreta Stasius Būdavas 1.80 Lietuva A. Bendorius 2.75 Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00 Lietuvių Tautos Kelias M. Biržiška 3.00 Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius 4.50 Lietuviškos pasakos J. Balys 2.50 Lietuvių poezijos antologija J. Aistis ir A. Vaičiulaitis 6.00 Lėkčio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius 1.50 Lietuvių archyvas Bolševizmo metal 3.00 Lietuvos Valstybės Konstitucijos 0.70 Lietuva tironų Pančiuose B. T. Dirmėlis ir V. Rastenis (Jonas Andriūnas ir Petras Syryus) 1.50 Mažasis Lietuviškai Angliškasis žodynas 2.00 Metūgės B. Pūkeliovičiūtė 1.00 Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitė 2.50 Meškukas Rudnosukas Vyta Nemunėla 2.00 Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite	Namai ant smėlio J. Gilauda 2.00 Nemunas St. Kolupaila 2.50 Neramu buvo Laisvės Alėjos B. Daubaras 1.50 Our Country Lithuania V. Augustinas 5.00 Po Tėvynės dangum Žodžiai vytytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00 Petras ir Liucija Romain Rolland 1.20 Pasaulio Lietuvių Žinynas Ancietas Simutis 5.00 Princas ir elgeta Mark Twain 1.20 Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00 Pragaro pošvaistės V. Alantas 3.50 Partizanai už gelež. uždangos Daumantas 2.50 Per Klausučių ūlytėlę Liudas Dovydenas 2.20 Piečių vėjelis Vyta Nemunėlis 1.60 Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20 Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60 Petras Širvokas Juozas Švaistas 2.70 Pabučiavimas J. Grušas 1.50 Raudonasis siaubas Salik Vogulov 1.25 Raudonasis Tvanas Ignas Seinius 3.5 Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50 Ramybė man J. Kėkštas 0.80 Raguvos malūnininkas V. Tamulaitis 0.25 Sudie, pone Čipse James Hilton 0.75 Silkai ir vilkai Runcė Dandieris 1.00 Saulės laikrodžiai Henrikas Nagys 1.00 San Michael knyga I Axel Munthe 2.50 San Michael knyga II Axel Munthe 2.50 Sventieji akmenys Faustas Kirša 2.00 Sventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00 Sventoji Inga A. Skėma 2.50 Tarp žalsvų palapinių P. Keslėnas 3.00 Tėvų pasakos A. Giedrius 1.00 Tolimieji kvadratai J. Grišmanauskas 2.00 Tautosakos Lobynas J. Balys 3.00 Tomas Nipernadis August Gailit 2.50 Trylika nelaimių R. Spalis 1.25 Tarp pelių ir vyrų John Steinback 1.25 Tėvelių pasakos A. Giedrius 0.20 Ugnies parduojas Balys Rukša 1.00 Velykų pasakos N. Butkienė 1.00 Vidurnakčio vargonai Česlovas Grincevičius 1.50 Vincas Krėvė Mickevičius 2.00 Vaikų knygelė M. Valančius 1.80 Vienėri metal ir viena savaitė B. Gaidžiūnas 1.50 Varpai skamba Stasius Būdavas 2.50 Vyturėliai Laukuose Vikt. Simaitis 0.75 Taupioji Virėja 2.00 Užuovėja M. Katiliškis 3.50 Žemaičių žemė A. Vilainis 1.50 Žemaičių krikštas P. Abelskis 3.50 Žvaigždėtos naktys Augustaitis-Vaičiūnienė 1.00 Žmonės ant vieškelio Liudas Dovydenas 1.00
--	---

DIRVA, 1272 East 71 St.

CHICAGOS IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DĖMESIUI!

Lietuvių Prekybos Namai

PARDUODAMOS PREKĖS IŠ FABRIKO, TIESIOG I JOSŲ NAMUS

Mūsų prekyboje nėra pasenusių, sudulkėjusių, ar brokinių prekių. Mes parduodame pirmos rūšies prekes, garantuodami 5 metams.

Dabar turime YPATINGĄ pasiūlymą: spyruoklinių matracų, miegamųjų baldų, kilimų, elektrinių dulkiųsiurblių.

Vatiniai matracai, visų dydžių, kitur parduodami po \$19.00, pas mus \$ 9.00

Spyruokliniai matracai, visų dydžių ir spalvų, kitur po \$29.00, pas mus \$ 16.00

Spyruokliniai matracai, 250 spyruoklių, kitur po \$39.00, pas mus \$ 19.00

Spyruokliniai matracai, įvairiausių spalvų ir dydžių, kitur po \$45.00, pas mus, \$ 29.00

Matracų pardavimas šiomis kainomis galioja tik mėnesį.

3 dalių 4žuolinių miegamasis, walnut ar šviesos spalvos, kitur \$220.00, pas mus \$139.00

2 dalių svečių kambario baldai, Nylon, vilna, kitur \$300.00, pas mus tik \$199.00

Skalbiamosios mašinos, su aliuminio skalbimo įtaisais, pas mus tik \$ 89.00

Elektriniai dulkių siurbiai: Hoover, Eureka, Westinghouse, pas mus tik \$ 29.00

Vilnoniai kilimai, 9x12, įvairių spalvų ir rūšių, pas mus tik \$ 69.00

El. šaltuvai: Westinghouse, Norge, Several ir daug kitų, nuo \$149.00

9x12 linoleumai, įvairių spalvų, reguliariai parduodami po \$9.00, pas mus \$ 5.50

Supamosios kėdės, įvairių spalvų, plastikos ar vilnos, reguliariai parduodamos po \$39.00, pas mus \$ 19.00

Be to, didelis pasirinkimas vaikų lovų, vežimėlių, stalių, lempų, radijo aparatų, televizorių ir daug kitų prekių.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI — didžiausia lietuvių baldų įmonė Chicagoje, užimanti 15.000' kv. pėdų plotą.

Visos kainos sužymėtos prekėse, be užsiprašymo.

Prekės pristatomos iki 150 mylių už Chicago, ta pačia kaina.

FURNITURE CENTER

3222-24-26 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tel. Victory 2-4226

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

Prekyba atidaryta: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais 10 v. ryto iki 5 v. vak. Sekmadieniai perkantiems neskaitome pardavimo taksų.

• Tremties leidykla, Vokietijoje, jau atspaudino V. Kudirkos raštus. Greit jie pasieks ir kitų kraštų knygos mylėtojus.

• Misionierius J. Bruzikas deda pastangų Urugvajuje pastatyti lietuviams katalikams bažnyčią ir mokyklą. Kadangi Urugvajuje lietuvių kolonija neturtinga, prašo pagalbos iš Amerikos lietuvių. Dabar jis yra Amerikoje ir aukas prašo siųsti: Rev. J. Bruzikas, 5541 So. Paulina St., Chicago 36, Ill.

• Latvių-Lietuvių Vienybė vėl leidžia lietuvių kalbos biuletenį "Aistija". Biuletenis siuntinėjamas šios organizacijos skyriams, lietuvių ir latvių laikraščiams ir kt.

• Balandžio mėn. 21 d. suėjo 86 metai nuo gimimo Jono Rytario, Lietuvių-Latvių Vienybės organizacijos steigėjo Rygoje. J. Rytaris karo aplinkybėmis yra žuvęs Kurmėje.

• Vokietijos lietuvių vadovybė kreipėsi į Laisvosios Europos Universiteto prezidentą Strasbūre, prašydama paremti Vasario 16 d. gimnazijos namo pirkimą.

• Augsburgio, Vokietijoje, likviam dabar vadovauja: pirm. V. Augustaitienė, sekr. J. Šileikis ir ižd. V. Kapteinis.

• Memminge, Vokietijoje, stovykloje šiuo metu gyvena 370 lietuvių. Apie 30 lietuvių gyvena apylinkėse.

• Senosios lietuvių kartos veikėjas Kazys Vidikauskas, Philadelphiajį išeinančiam laikrašty "Gwiazda", atspaudė savo eilėraštį, skirtą J. Bačiūno 60 metų sukakčiai.

• Dirvos redakcija gavo paminėti šiuos naujus leidinius: Santarvė Nr. 2 (7) — Rezistencinis visuomeninių ir kultūros reikalų žurnalas. Redaktorius F. Neveravičius. Red. adresas: 73 Exter St., Rochdale, Gr. Britain; Laiškai žmonėms, Giovanni Papi. Vertė Petras Mačiulis, išleido Lietuviškos Knygos Klubas (2-4 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.); Keliai ir kryžkeliai — V. Mykoliaičio-Putino lyrika. Antras leidimas. Išleido Terra (748 W. 33 St., Chicago 16, Ill.).

• Elta, ilgą laiką leidusi biuletenius tik lietuvių kalba, dabar juos leidžia ir vokiečių kalba. Artimiausiu laiku pradės leisti ir prancūzų kalba.

• Knygų leidykla "BENDRIJA" įsisteigė 1952 m. gale, susijungus PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos knygų leidykloms. "BENDRIJOS" administracijos adresas: "Bendrija", Hannover-Kleefeld, Hegelstr. 6, Germany.

Ruošiama spaudai: A. Giedriaus pasakų rinkinys "Kasdieninės pasakos", J. Švaisto apsakos "Eldorado", Alės Nakaitės eiliuotas vaidinimas vaikams "Nunešk, upeli, žąsų vargus", S. Lauciaus dramos veikalų rinkinys "Raudonoji Melodija" ir kt.

Redakatoriaus žodis

IR DRAUGUI ŠIRDI
SUSKAUDO...

Gegužės mėn. 27 d. Draugas, savo satelito, Tėviškės Žiburių iš Kanados paskatintas aiškina, kad Lietuvos valstybei jau 1100 metų, kodėl tautininkai ruošia minėjimą tik 700 metų Mindaugo karūnacijos sukakties, kodėl ta minėjimą rengia vieni, kodėl ta nerengia ALT ar JAV Bendruomenė, kodėl?... Žodžiu, labai daug kodėl? Ir svarbiausia kodėl neaprašo? O jis yra: kodėl tautininkams ateina tokios geros mintys ir tuos įvykius jie moka tinkamai išskirti, kodėl mes to nesugebame, ir kodėl jie viską padarė to nepaskelbia mūsų atliktų darbų nuopelnais!

Neabejojame, kad tautininkai taip pasielgę būtų labai geri ir nereikėtų daug kartų kartoti kodėl?

Su istoriku A. Šapoka iš Tėviškės Žiburių, galima sutikti, kad nuo atrastos datos, kur paminėta Lietuvos valstybė(?) jau suėjo Lietuvai 1100 metų. Bet kaip bus, jei sakysim, istorikas Z. Ivinskis ar kuris kitas, bestudijuodamas Lietuvos praeitį, atras Lietuvos valstybės vardą minint dar ankstyvesniais laikais? Ar jau ir reikės sukaktį minėti. Negi Lietuvos vardo paminėjimas jau ir yra Lietuvos valstybės įsteigimo data?

Kad tautininkai parinko šiai kultūrinei-tautinei demonstracijai Mindaugo 700 metų karūnacijos sukaktį, tą padarė ne buvusią monarchiją smilkalais pasimylėti, bet pasirinkti aiškią datą, atsižvelgiant į tikrą įvykį, į Lietuvos valstybės pripažinimą ir iškėlimą.

Kad tautininkai, rengdami šią kultūrinę demonstraciją Washington, teisingai pasirinko Mindaugo karūnacijos sukaktį, tą patvirtina ir istorikas S. Sužiedelis "Lietuvoj" Nr. 3, 1953 m. Jis ten sako:

"Lietuvos valstybės pradžia toje žiloje senovėje neužčiuopama: negalima jos susieti su jokia data, nei su jokio valdovo tikru vardu. Žinoma tik tiek, kad jau XII amžiaus pabaigoje lietuvių tautos gentys nebuvo pabirosi ir kad jas valdė sritiniai kunigaikščiai, siekę savo valdžią apimti visą lietuvių gyvenamą plotą. Tose jų rungtynėse dėl vyriausios valdžios XIII amžiaus pradžioje stipriausiai pasireiškia Mindaugas, laikomas Lietuvos valstybės kūrėju. Tyrinėjamai rodo, kad Mindaugo būta ir gabaus politiko ir didelio masto valstybininko. Jis ne tik sugebėjo po savo valdžią palenkti kitus kunigaikščius ir Lietuvą sujungti į vieną valstybę, bet duoti jai ir tokią formą, kokia buvo anais laikais įprasta Vakarų Europoje. Tam jis krikštijosi, vainikavo karalium ir užtikrino, teise savo sūnui paveldėti sostą ir vainiką. Tuo būdu Lietuvos valstybė, kad ir tikrai pradėta krikščinti, jį iškėlė lygiomis su kitomis valstybėmis, kurios turėjo ir senesnes tradicijas ir giliau buvo įaugusios ir Vakarų kultūrai bei jų laikų papročius."

Niekas nedraudžia ar Amerikos Lietuvių Tarybai ar Bendruomenei panašiai ar kitokioms iškilmės rengti. Reikia jas sušalvoti, suorganizuoti ir įvykdyti. Bet menka garbė "sušalvoti" ką nors panašaus daryti, kada jau viskas kitą padaryta. Tada lengviausia šūkteleiti: vyrai, kam jūs ruošiat, juk ir mes galim suruošti! Va, tokį šūkteleiti.

Pergalvokim, kol nevėlu

Lietuvių Bendruomenės lėšų skirstymas kelia didelių abejonių

Rašo BRONYS RAILA

Jau kelinti metai veiklesnieji lietuviai laikas nuo laiko pasvarsto JAV Lietuvių Bendruomenės organizavimo klausimą. Pritaikant tam nestingą ar bent prišingų balsų tik mažai ir retai tegirdėti. Pastaraisiais metais ta idėja pradeda po truputį įsigyventi ir stotis Rūnu. Nežiūrint kiek gąsdinusios waterburiečių pradžios, šen ir ten įsteigia vis naujos Lietuvių Bendruomenės apylinkės. Spauda vis daugiau ir rimčiau pasvarsto Bendruomenės problemą, uždavinius ir kliūtis. Čia neužtenka straipsnių, kurie paremti tik patriotizmu ir "entuziazmu". Amerikos lietuviai mėgsta daugiau praktiškai galvoti ir daugiau iš praetis jau turi kartaus patyrimo, kaip ne sykį "patriotiniams sumetimais" yra buvę apiplėšti ir išmėtę pinigų, tarsi į balą ar į spekuliantų kišenes.

Dirva pastaruoju metu nuodugnau pasvarstė Bendruomenės klausimus, ypač J. Antanaičio ir J. Čiuberio straipsniuose. Ne propagandistai ir ne vien iš "entuziazmo", bet praktiškai, apčiuopiamai, mūsų tikrojo gyvenimo ir jo uždavinių ribose. Nebuvo paliestas tačiau dar vienas klausimas, kuris iš tikrųjų yra bene pats svarbiausias Lietuvių Bendruomenės kelionės motoras. Tai pinigų, lėšų surinkimas ir jų teisingas bei tikslingas sunaudojimas. Kaip šis klausimas ligi šiol yra užsimota tvarkyti, jau žinoma. Bet ar tikslingai, reikia gerai pergalvoti, kol ne vėlu. Nes nuo to žymia dalimi priklausys, kaip naujas Bendruomenės apylinkės seksis organizuoti ir kaip pačią Bendruomenę seksis vykdyti realiai savo pagrindinius uždavinius.

Prieš kurį laiką visuose lietuvių laikraščiuose buvo paskelbtas JAV Lietuvių Bendruomenės Laik. Org. Komiteto pranešimas tautinio solidarumo įnašų (mokesčių) reikalais. Tame oficialiame pranešime pasakyta, jog "JAV lietuvių tautinio solidarumo įnašų pajamos skirstomos taip: 40% skiriama Lietuvos laisvinimo reikalams; 20% paliekama apylinkės reikalams; 10% skiriama apygardos valdybai; 30% skiriama Bendruomenės centrui". Galiausiai pareiškiamas tikėjimas, "kad nuoširdus tautinio solidarumo įnašų dėjimo organizavimas pailgins Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą ir žymiai paspartins JAV Lietuvių Bendruomenės ir jos apylinkių įkūrimą".

Ar iš tikrųjų būtų ir bus taip?

ZIORINT IS APYLINKES RĖMŲ...

Tais klausimais man yra tekę teirautis nuomonių tų potencialių ar jau esamų Lietuvių Ben-

lėjimą išgirdus, ir atsiranda tvirtinimas, kad tokių organizatorių iniciatyva nelabai įdomi...

TAI BENT SUSITIKIMAS...

Anądien į Dirvą užėjo radio aparatų prekybininkas St. Grabliauskas (iš Bostono) ir Juozas Nasvytis. Vienas į kitą kiek pažūrėjo; staiga abu išskėlė rankas ir susuko: — kaip seniai nesimatėm?

Ir pasirodė jie nesimatę nuo 1915 metų, Voronežo. O Viešpatie, koks laiko tarpas ir kiek jame visokių įvykių!

Jiems išėjus, galvoju: ar ne išgirsiu kada, čia užėjusius skaitytojus pasakojant: — Atsimeni, kaip mes prie Portarturo tirdavome kariavom... Neįtikėtina, bet būtų įdomu.

labai rimtą dėmesį, nes Amerikoje tarp senesniųjų išeivių Lietuvių Bendruomenės idėja, kaip visi iš gyvenimo praktikos žinome, dar nėra labai populiari. Einant į Amerikos lietuvių bendruomenės apylinkių organizavimą "veiksnių" pasipilinimo tikslais, o ne pačių apylinkių apčiuopiamų ir visiems suprantamų uždavinių vykdymu vietoje, vargu būtų daug vilčių patraukti lietuvių mases. Jos bus nepasitikišimui ir dažnai su geru nepasitikėjimu pagrindu žiūrėti į daugelį liūdno vaizdo "politikierių". Melžiamomis "politikierių" karvutėmis būti jiems ligi kaulo nusibodo, ir teisingai.

Tuo tarpu geriausia būtų, kad apylinkės, kaip "lietuvių savi valdybės", kaip "vox populi", pačios nusistatytų, kaip ir kuriems reikalams jos turi paskirstyti savo surinktas lėšas. LOK teisė iš anksto jas tokiais procentais skirstyti iš viso yra didžiai abejotina.

ZIORINT IS BENDRŲJŲ TAUTINIŲ RĖMŲ...

Taigi, išrodo, kad toks Bendruomenės apylinkės sudėty lėšų naudojimo, kaip dabar numatyta, iš viršaus suskirstymas vargu "žymiai paspartins JAV Lietuvių Bendruomenės ir jos apylinkių kūrimą". Ar tų mokesčių ("solidarumo įnašų", kaip vis mėginama kažinka nepaprastai mūsų sudedamus pinigų pavadinti) atidavimas kitur "pailgins Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą", yra kitas klausimas.

Kaip iš LOKo pranešimo ir jo paties iš augšto sudarytų nuostatų matyti, "Lietuvos laisvinimo reikalams" iš apylinkių išduo norima išreikalauti liūto dalis, — net 40%, arba 40 dolerių iš mūsų apylinkėse ne visai taip lengvai surenkamo šimto dolerių. Procentas gana didelis, netoli pusės visų įnašų. Ir uždaviniai bei tikslai nurodomi gana svarbūs, gražūs, beveik nediskutuotini: juk kokiam padoriam lietuviui negali rūpėti Lietuvos laisvinimas ir to "laisvinimo darbo" parėmimo būtinumas?

Deja, dabartinėmis aplinkybėmis tie "veiksniai" yra tapę gana painiu reikalu. Keli gražūs patriotiniai posakiai mokesčių mokėtojų viso dalyko dar nepadarė nei savaime aiškiu, nei pilnai įtikinančiu. Kokie ir kas yra tie "veiksniai"? Tai visuomet reikėtų aiškiai pasakyti. Mūsų politinėje publicistikoje nekarta linksniuojama, kad tų "veiksnių" yra toli gražu ne vienas, bet du, trys ir net daugiau. Jais suminimi tai Vlikas, tai diplomatai, tai ALT, tai net lietuvių sekcija prie Komiteto Laisvajai Europai remti, tai kaikiurios kitos organizacijos. Kaikiurie iš tų "veiksnių" labai nori iš mūsų visuomenės gauti daugiau lėšų "laisvinimo darbui", kaikiurie ir privaltėtų gauti tam tikrą dalį, atsižvelgiant į nudirbamą darbą.

Tai kaip ir kam ta Bendruomenės sudėty lėšų liūto dalis bus paskirstoma ir sunaudojama? Jeigu tik Vlikui, tai aišku, kad iš karto kils rimtų nesusipratimų tiek visuomenėje, tiek net tarp pačių "veiksnių". Jeigu būtų nustatyta, kad tos lėšos eity tik Tautos Fondui, ne ką daugiau reikals tebutų paaiškintas. Tautos Fondas ligšiol buvo Vliko išduo ir pagal naujus jo nuostatus vis daugiau tokiu norimas paversti. Tokiu būdu nuo jo belieka tik vienas žingsnis prie mūsų vadinamosios "augstosios politikos", partinės ir valstybinės. Amerikos lietuviai, bent senesnieji išeiviai labai greit gali nuo tosios politi-

LIETUVIS POETAS TREMTY..

Įtakingas Naujosios Anglijos dienraštis Boston Post (respublikonų pakraipos), kuris nesenai atskiru straipsniu ir nuotraukomis pagerbė p. O. Ivaškių ir jos liet. tautinių šokių grupę, gegužės 17 d. savo kultūriniam priede, Boston Post Magazine, atspausdino ilgą ir gražų straipsnį apie mūsų poetą Bernardą Brazdžionį. Boston Post redakcija, skirdama tam reikalui visą puslapį ir straipsnį pavadindama "Lietuvio poetas tremty", jį papuošė didele Bern. Brazdžiono nuotrauka. Straipsnio autorius — p. John Francis.

"Kai Bernardas Brazdžionis atvyko į JAV, Lietuvos vaikai neteko vieno savo geriausių draugų." Tokiais žodžiais straipsnis pradamas. Toliau pasako-

kos nusigrežti, o tai savo ruožtu mažins jų norą dėtis į Bendruomenę. Kol Tautos Fondo vieninteliu bosu pretenduos likti Vlikas, vienybės ir santarvės tarp tautiečių vargu galima laukti. Nebe tie vieneri metai jau parodė, kad Vlikas nemokėjo (ar nenorėjo?) surasti tinkamo ir gilaus bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos teisėty ir legalių organų diplomatinę kolegiją užsieniuose, — neabejotinai svarbiu antruoju "veiksniu", — o taip pat didžiai nesėkmingai tesugebėjo apjungti kitas gyvąsias ir veiklias mūsų rezistencijos pajėgas. Kaikiurios iš jų, kaip Lietuvių Frontas, jautė pagrindo net patį Vliką apeleisti...

Jei net 40% mūsų Bendruomenės apylinkių sudėdamų lėšų turėtų eiti kažkodėl tik tam vienam "veiksniui", kitaip sakant, tik vieno Vliko Tautos Fondui, tai liudytų rasis ir kils didelių abejonių, — dėl to galime būti tikri. Bendruomenės liaudis nepriešins paukoti gal ne liūto dalį, bet visdėlo gerą dalį ir Lietuvos laisvinimo reikalams, realiam ir vieningam laisvės kovos sąjūdžiui remti, tačiau ne dabartinėje tų įvairių "veiksnių" ir jų rietenų sarangoje.

Šioje srityje jau yra numokės ir gal pernokės laikas pirmiau įvykdyti visą eilę stambesnių reformų, sukurti sveiką ir draugišką atmosferą tarp visų "veiksnių" ir "prieveiksnių", nuosirdžiai susitarti su visais "veiksmazodžiais" ir su lietuvių liaudies "skaitvardžiais", — ir tik taip pertvarkius visą dabartinę sujauktą lietuvišką gramatiką gal būtų galima tikėtis net ir abu žuikius iš karto nušauti: ir Bendruomenės apylinkės sekmingiau organizuoti Amerikoje ir Lietuvos laisvinimo rimtą bei vieningą darbą su noru, prasme ir nuosirdžiu įsitikinimu paremti.

Lietuvių Bendruomenei ateity greit mirtis, jei jai panorėtų vadovauti viena ar kelios mūsų tremtinių partijos. Ne daugiau jei būtų gero, jei iš kažkur jai panorėtų komanduoti ir ją savo nuosavybe ar tik melžiamą pinigine karvute panorėtų laikyti ir kuris vienas mūsų vadinamųjų "veiksnių". Bendruomenė turi savo pačios nuosavus ir ypatingus uždavinius, jį yra reikalas visų lietuvių, net nepartinių, net ir nieko bendro su mūsų "veiksniais" neturinčių (ir tokių berods bus daugumė). Todėl visai reikia turėti iš anksto galvoje, gerai pergalvoti prieš išdirbėjant "iš augšto", taigi, toli gražu ne demokratiškai, įvairius nuostatus, ypač liečiančius tokį malonų visų mūsų lietuvių sudedamų lėšų paskirstymą, nes nevykusiai pradėjus ir netikslius pagrindus padėjus, galima pakasti po žemėn ir visą šiaip jau gražią, neabejotinai teigiamą viso pasaulio lietuvių bendruomenės idėją.

ŽURNALISTŲ SAJUNGOJ

• V. Gedgaudas, dirbęs "Vie nybės" redakcijoje, ilgėsniam laikui pasitraukia iš žurnalisto darbo. Gegužės 24 d. jis išvyko iš New Yorko į Los Angeles. Prieš išvykdamas, dar dalyvavo LŽS valdybos posėdyje, iš kurios darbo irgi išvykdamas pasitraukė. Į LŽS valdybą dabar įeis kun. T. Žiūraitis.

• Vyksta platus LŽS narių susirašinėjimas su valdyba klausimais, susijusiais su spaudos etikos problema, ypač dėl slapyvardžių vartojimo klausimo.

• Gegužės 23 dienos posėdyje LŽS valdyba jau priėmė dalį naujų LŽS įstatų projekto. Rengiamas antra projekto dalis. Tada projektas bus išsiuntinėtas visiems nariams apsvarstyti.

• Kalbininkas Dambriūnas gegužės 24 d. New Yorko LŽS skyriaus susirinkime skaitė paskaitą kalbos klausimais. Prelegentas pabrėžė, kad kalbininkų teikiama taisyklės nėra amžinos, nes kalbos taisyklės lemia vartoseną. Reikia tam tikros pusiausvyros: vengti nebūtinų naujovių gaudymo, kad nesudarytų painiavos, bet nereikia ir sustingimo ginti. Diskusijose vyravo mintis, jog abejojimų atvejais Lietuvių Kalbos Vadovas šiuo metu visdėlo yra vienintelė "tvora", kurios kalbinio svyravimo atvejais galima įsitverti. Galima buvo pastebėti, kad daugelis ginčų kalbos reikalu kyla dažniausiai dėl nežinojimo, kas iš tikrųjų kalbos žinovų yra teikiama. Ginčai spaudoje tarp kalbininkų kokių smulkių klausimų dažnai panaudojami pasiteisinti, kad, girdi, jei kalbininkai nesusitaria, tai iš kur mes "mirtingieji" galim žinoti, kaip rašyti. Tada, tačiau nepateisina nežinojimo tų dalykų, dėl kurių kalbininkai nei kiek nesiginčija, o tai kaip tik apima dėsnių didžiumą.

DAR NEVELU.

bet veikiai gali būti PERVELU, norint įsigyti rinktinę rašomąją mašinėlę lietuvišku arba amerikonišku raidynu.

Rašomosios visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios "Smith-Corona", gaunamos išsimokėtinai.

V. BARTKUS
712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio.
TEL.: LI 1-6716

Patark ir kaimynui,
kad prenumeruotų
D I R V A

91 metų senis, Henry D. Sedwick, autorius "The Art of Happiness" su savo nauja žmona Gabriel May Ladd, 46 metų, po vestuvių Philadelphiaje.

PLAUKIANTIS UNIVERSITETAS

Jei iš Clevelando važiuodamas į Chicago's centrą pasuksi ežero pakrante lengvai besiraitančia autostrada, prieš tavo mašiną išsities pasisūsiųs Michigan'as su baltasparnių jachtų prielauka ir už jų toliau didingai pilkuojančiais karo laivais. Kai išsisklaidys ryto rūkas, pro Planetariumo kepurę, pro karo laivų stiebus tu pastebėsi nuo kranto toli į ežerą nusitęsusių pastatų su dviem bokštais jo galuose. Tai daugumos chiechių studentų antrieji namai — Illinois Universitetas, Navy Pier. Lyg milžiniškas transatlantinis laivas, lyg baladėje beskysta Jūratės rūmai, šis pusė mylios į ežerą įlindęs pastatas kas rytą čirškiančiu skambučiu suaukui 5,600 studentų. Jų tarpe virš 100 lietuvių lauko netik galvas, bet ir liežuvius "spyčių" ar retorikos klasėse, ir keikia Webster'į, kodėl jis lietuviškų žodžių į anglų žodyną neįtraukė.

Vargiai surasi klasę, ypač inžinerijoje, architektūroje ir komercijoje, kurioje nebūtų lietuvių. Profesoriaus nebereikia aiškinti kokios tautybės esi, nes jeigu ne amerikonas, tai kas gi bebūsi, jeigu ne lietuvis. Na, ir kol "paspelina" tavo bajoriškos kilmės ar grynai lietuvišką pavardę, tai tris sykius įsikanda lūpa, nusilaužia liežuvį ir vistic tie vietoj Variakojos išeina Variojokas.

VISUR TEMPAS

Dviejų augstų pastatų tiesiasi ilgas, siauras koridorius, lyg pirmųjų amžių katokombų tranšėja, kurios šonais, vietoje nišų, laukia tavęs klasės, laboratorijos su rūšiais profesorių veidais, kietais rašomaisiais, kurie tau duoda progos pakartoti pirmąsias abėcėlės raides. Na, ir čia, pagal Gustaitį, jau viskas sukasi atbulai. Juo daugiau varaisi į abėcėlę, tuo toliau bėga nuo tavęs laukiamasis diplomatas. Pertraukos metu judėjimas koridoriu lyg didmiesčio centrinėje gatvėje. Lyg dvi priešingos srovės upės, studentai skuba į paskaitas. Pralekia pro šalį susimąsčiusi Aušra, su knygu glėbiu nuskuba Rytas. Visi bėga, skuba. Tempas. Visur amerikoniškas tempas. Ypač pirmadienį daugumos veidai labai rimti.

— Labas rytas, Danguolė!
— Sveikas, Beniau!
— Ko taip skubi, kaip į bale-

BR. JUODELIS

to studiją?
— Ekonomijos rašomasis laukia. Palaikyk kumštį!
— Jei vakar laikei jos rankelę, šiandien laikyk savo kumštį, — prideda pro šalį spausdamas kitas kolega ir visi dingsta klasių tarpduriuose. Na ir kaip neskubėsi. Vienu laukia hidroelektrinė stotis ant Nemuno, kitą laukia naujo sporto stadiono statyba Kaune, trečią didžiausia biznio bendrovė Klaidėje, o būsimasis gydytojas, švelniai suspaudęs būsimosios gailingos sesers rankelę, be kurios pagalbos medicina būtų lyg pavasaris be žydinčių alyvų, svajoja apie gražią karjerą bet kokiame žemės kampelyje.

"LITUANIKOS" KLUBAS

Kolegė Danutė stropiai renka po "kvoterį" iš kolegų. Nebūtų ekonomistė. Tai "Lituanikos" klubo nario mokestis. Pereitą semestrą įkurtas "Lituanikos" klubas ant popierio, jau virto pilnateise organizacija universitete su visais formalumais. Tai kolegų Germano, Keželio, Babickio ir kitų pastangų vaisius. O kad lietuviams reikia organizacinio vieneto universitete, — parodė praeito semestro vienas nuotykių.

Semestro viduryje universiteto bibliotekoje pasirodė gražus plakatas, Anglų kalbos išsirtuliojimo schema, kurioje vaizduojant Indo-europiečių kalbų vystymąsi, lietuvių kalba buvo suima į slavių kalbomis. Klaidą reikėjo ištaisyti. Paminėti kolegų emėsi iniciatyvos. Universiteto vadovybę užplūdė delegacija, peticijos su ilga eile parašų, buvo atverstos kelios enciklopedijos ir rezultate, prieš organizuotą lietuvių protestą neatsilaikiusi, universiteto vadovybė iškabino naują schemą, kur lietuvių kalbai buvo duota tiksliai vieta. Šis ir dar pora kitų atvejų parodė, kad savus reikalus geriausia ginti būnant organizuotiems. "Lituanikos" klubas šiuo metu turi 56 narius ir penkių asmenų valdybą, vadovaujant Rytui Babickiui. Klubą globoja architektūros profesorius dr. McNee.

VIVAT ARCHITEKTAI!

Rimčiausi yra kolegų archi-

tektai. Mokslas ir menas — tai jų šūkis, dar truputį pridėjus. Ir jeigu besikubant koridoriu kas nors užlips tau ant kulnų, tai žinok, kad architektas, nes niekas nevaikšto taip užrietę galvas, kaip tie kolegos, kurie, anot inžinerių, perprasti būti dailininkais ir perkvaliti būti inžinieriais. Architektūra ir menas — tai du neatskiriami dalykai. Gi meniškiausias padaras pasaulyje yra moteris, pagal vieno būsimą dailininką išsireiškimą. Vargas buvo architektams pereitis metais, bet šiais metais, universitetas įstojus kešeliams tuzinams fukų, gražių kaip Afroditių, grožio mylėtojų reikališkai pasitaisė.

— Kvietė tave Dalia į baliuką?

— Juk rytoj gimtadienis pas Romaną!

— Klausyk, juk jau mus kvietė Janina kitą šeštadienį į "private party".

— Neapsimoka pas Janiną, nuo inžinerijos jos širdis per daug mechanškai plaka.

— Neimk į galvą! Akutės jau kaip elektros lempučių! Nevelti elektrotechniką studijuoją...

— Bet palauk, Kestai, būtų kiaušytė neuveit pas Henę. Juk taip kvietė...

Nesvarbu, kad Naujų Metų sutikime architektų stalias priminė viduramžių riterių vienuolyną. Jeigu jos nesusiprato pakviesti, — atėjo vieni.

— Už Clevelando gražuolius! — suskambino Kestas taurę, ir visas stalias užtraukė "Džiaugsmingų metų".

SVEIKAME KONE — SVEIKA SIELA!

Jei apie lietuvių čia nori išgirsti kaip sportininkus, geriausia pasiklausyk pas fizinio lavinimo instruktorius, kurių komanda per tinklinio turnyrą taip gavo į kailį nuo mūsiškių, kad dar ir šiandien atsimena.

— They are tremendous spikers, — atsidūsta užklaustas "coach'as" ir dar primena mūsiškių krepšinio komandą, kolegą Soliūną, laimėjusį čempionatą stalo tenise, kolegą Adamkavičių bei kitus.

Pernai buvo labai populiarūs baletas, bet balerinoms savo "studiją" perkėlus į Wilson kolegiją, laukiama iškylant naujų žvaigždžių.

Kam nesiseka meilėje bei matematikoje, tie bando kortų spor-

Kelionė į Jurbarką - Juozo Bačiūno tėviškę

VYT. KASNENAS

Pavasaris svaigina žiedų kvapais. Jau kelinta diena, kai mes, pamynę po kojomis šviesą ir tamsą, su sielininkais plaukiame Nemunu ir svaigstame jo pasakiškame grožyje. Slėniai, daubos, miškai, kalneliai papuošti krūmais krūmokšniais, buvusios garsios pilys ir pilialiniai, senkapiai ir pakrypusiais kryžiais kapai slenka pro mūsų akis, palikdami kaimus ir grožius, kaip gražiai skamba mūsų dainos. Rodos, ir Nemunas svaigsta ir jo bangėlės tyla, ir saulei nebesirio miego. Ji pakyla ir brėksta šviesa. Ak, Dangau, kokios grožybės atsiveria, kai saulės spinduliuose sklaidosi rūkai ir žemė, rasos blizgėjime paskendusi, pasipuošia įvairiaspalviais žiedais.

— Būti fuksu Navy Pier'e ir nežinoti "tūkstanties" arba "miliono" yra tas pats, kaip ateiti į Chicago's Liet. Stud. Dr-jos susirinkimą ir nebūti išrinktam į kokią specialią komisiją revizijos komisijos patikrinimui.

KAI "CAMPUS" GYVENIMAS LAUKIA...

Illinois universitetas Navy Pier, Chicagoje, turi tikrai dviejų metų studijų kursą. Jį užbaigus, tenka aplėsti Chicago ir persikelti į pilną Illinois Universitetą Urbanoje, už 135 mylių nuo Chicago.

— Kolega, tu neįsivaizduoji koks dieviškas campus gyvenimas, — fuksei aiškina, sekančiam semestru išvykstant į Urbaną, kolega Rimas.

— Aš nesuprantu, kaip tave žmonelė išleidžia iš Chicago, — kitas reiškia savo filosofiją kolegai Valdui.

Tiesa, campus gyvenimas smagus. Ir bet kuris studentiškas gyvenimas smagus Amerikoje, jei tavo pažymiai randasi abėcėlės pradžioje, jei tavo užlopytoje kišenėje skamba šiek tiek sidabrinių, kai tu jauti, kad iš tavo darbo susiformuos geri rezultatai.

Urbanoje tavęs laukia ne tik smagus campus gyvenimas, bet ir diplomą, kuriam pasiekti tik nalonumų neužtenka. Navy Pier yra pirmoji to kelio pusė, einant prie diplomo, ir, jei šiandien šiaame universitete priskaitoma per 100 lietuvių, tenka džiaugtis, kad mūsų tremties jaunimas pajėgia įsikverbtį į augštojo mokslo estradą ir tikėtis, kad toje estradoje bus išsilaikyta iki programos finalo.

dus, susiglaudžia akių vokai, ar begali miegoti pradėjus sukti lakštingaloms, skambant dainoms ir armonikų raudom. Ir mes, su sielininkais susėdę ant sielių, skaičiuojame žvaigždes, klausomės pasakojimų, o jausmams išsiliejus, dainuojame ir grožimės, kaip gražiai skamba mūsų dainos. Rodos, ir Nemunas svaigsta ir jo bangėlės tyla, ir saulei nebesirio miego. Ji pakyla ir brėksta šviesa. Ak, Dangau, kokios grožybės atsiveria, kai saulės spinduliuose sklaidosi rūkai ir žemė, rasos blizgėjime paskendusi, pasipuošia įvairiaspalviais žiedais.

Va, Seredžius su Palemonu, legendariniai garsiojo karvedžio, vardo kalnu, o už lygių laukelių, pagal seredžių dainos žodžius, išnyra ir garsioji Vėliuona, kuri buvo paskirta deivei Vėliuonai. Čia yra ir Gedimino kalnas, kurį žmonės supylė jo atminimui pagerbti. Vėliuonos pilis sena, statyta 1291 metais ir žymiais istoriniais įvykiais apvairnuota. O dar toliau, Plokščius perplaukus, pamatai gražiąją Gelgudų-Vytėnų pilį, su dviem augštais apskritais bokštais, kryžiaus formos angomis. Pačios pilies storos mūro sienos yra gerai išsilaičiusios, nors vienas šonas ir bokštas yra sugriuvę. Tai pilį buvo nusipirkęs chiechių lietuvis kunigas Petratis, kuris ją norėjo panaudoti moksliniam reikalams. Deja, nelaukta mirtis nutraukė jo gražius planus.

Atsisveikinę su Nevėžio ir Dubysos upėmis, artinamės prie Mituvos, kuri, rodos, lyg pyktelėjusi ant Nemuno, kad savo ir vaikų vandenį susirinkusi turi jį įsiliėti, tartum jėškodama kito kelio, plaukia kartu su juo, ir galiausiai, pavargusi, pasidavė upių močiutei Nemunėliui.

Mes artinamės prie Jurbarko, žymiojo Amerikos lietuvių veikėjo Juozo Bačiūno tėviškės, kurią tarėms aplankyti, ir mums metas skirtis su gerasiais draugais sielininkais. Nors jie mus, pagal paprotį krikščionims, miegančius buvo sumetę į Nemuną ir už tai pykstantiems kartojo iki šypsenos, bet mes buvome nepaprastai dėkingi už tokią pasakišką gražią kelionę, kuri lyg

sapnas praėjo, ir tikrai buvo su jais sunku skirtis. Priešius prie kranto sielius, mes dar pavargę draugėje atsisveikinimo pusryčius su skaniais žiobiriais.

Kai sieliai toli iš mūsų akių, atsisveikindami ir mosikuodami rankomis, mes paskendome dainos garsuose, Nemuno bangų tyliame ošime.

Vaikštome Jurbarko gatvėmis, lankome įžymesnes ir gražesnes vietas ir minime seną jo praeitį. Jurbarko pilis statyta keturioliktame šimtmetyje ir kovai skirta, nuo kovos ir subirėjo. Kai Kęstutis pašalino iš Vilniaus klastingą Jogailą ir pasiskelbė didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu, jis 1382 metais, suorganizavęs didelę kariuomenę ir gerai ją apginklavęs, puolė kryžiuočius, kurie tada valdė Jurbarko pilį. Šią, jo pradėtą, po dviejų metų sėkmingai baigė jo sūnus Vytautas, sutriuškindamas kryžiuočius. Vėliau jam ši vieta labai patiko, ypatingai dideli miškai, kuriuose jis mėgdavo medžioti ir čia susitikdavo su Jogaila.

Jo dėka čia buvo suorganizuota bažnyčia ir vėliau pastatyti jai namai. Dabartinė bažnyčia, kuri yra gotiško stiliaus, didelė ir graži, buvo pastatyta 1906 metais.

Sešioliktojo šimtmečio Jurbarkas buvo karališkuoju dvaru, pagal kroniką minimas kaip karaliaus stalo dvaras, kuriame buvo laikomi iškilmingi suvažiavimai, karališki priėmimai. O kai šį dvarą įsigijo Zigmanto Augusto motina karalienė Bona, ji Jurbarko pilį labai gražiai

sutvarkė, išpuošė, gerai aprūpino kaimo gyventojus ir ypatingai rūpestingai tvarkė miškus.

Netrukus esąs apgriūtą pilį kaimas išaugo, išsiplėto ir 1611 metais gavo Magdenburgo miesto teises. Jurbarko valdytojais buvo ir mūsų garsieji didikai Radvilos. Bet vėliau rusų caras, bene 1844 metais, dvarą padovanojo kunigaikščiui Vasilčikovui, kuris labai gražiai sutvarkė ant Mituvos kranto esantį parką ir pastatydino didelių puikių rūmų, kurių likučius vėliau sugriovus buvo pastatyta moderniška įrengta gimnazija.

Aplankėme ir Bišpilės garsų pilialinį, kur dar yra senosios pilies liekanos, o Kalnėnų kaimas esančius du pilialinius. Kaimelio bažnytkaimyje yra didelės pilies liekanos. Pasakoja, kad senaisiais laikais čia gyvenusi kunigaikščio dukterė Kamila, kuri buvusi nepaprastai graži ir, kad jos kas nors nepagrobty, dienomis ir naktimis ją saugojo būrys riterių. Ji nepaprastai patiko vienam lietuviui ūkininkui, kuris buvęs taip stiprus, kad vieną ranka jaučius perversdavo. Tas vyras ir pagrobė ją. O kad turėtų jai tarnų, išsivedė iš pilies ir kelis riterius. Tik po ilgo laiko vienam Bavarijos riteriui pavyko pagrobti ją kunigaikštę išvaduoti.

Paviešėję Jurbarką mes ren-gėmės tolimesnei kelionei į Vilkiškį, kur yra nepaprastai gražios vietovės ir pasakojama daug daug įdomių istorinių padavimų.

Ar jau

įstojai į

V I L T I E S

draugiją?

LIETUVIŲ DIENOS

Ilustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsisakytinas visiems.

"Lietuvių Dienos" duoda kiekviename numeryje per 40 puošnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos.

"Lietuvių Dienų" kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

"Lietuvių Dienos" turi angliską skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abi kalbomis, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems bei kitatautiems.

"Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisijungus savo adresą. Metinė prenumerata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

ŽYDAI IR BOLŠEVIZMAS

J. VILIUŠIS

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Kad lietuviai visą laiką yra ir buvo prieš visokių tautinių ir rasinių skirtumų, iš kurios pusės jie bebūtų, rodo ir tas faktas, kad vokiečių okupacijos metu išdriso reaguoti prieš žydų žudynes ir bendrai prieš rasinius persekiojimus garsiu memorandumu, pasirašytu buvusio Lietuvos prezidento Dr. Griniaus ir buvusių ministrų — M. Krupavičiaus ir J. Aleksos, ir įteiktu vokiečių generaliniam komisariui Lietuvoje. Tas memorandumas buvo paruoštas slapto lietuvių komiteto, dar priešvilkiniiais laikais, kuriame ir pačiam autoriui teko aktyviai dalyvauti.

Kartais ir geroj šeimoj neapšėinama be išsigimelio. Neapšėina ir tauta be išdavikų. Negalima neigti, kad ir lietuvių tautoje nebuvo bolševikiškų bernų. Bet jų tiek nedaug ir tie Kremliaus durtuvų pagalbos jie būtų buvę bejėgiai pasireikšti savo pragaištingais veiksmais. Ir pati lietuvių tauta jų kratosi, smerkia, nesidrovė viešai juos skelbti, kaip šalies išdavikus. Bet žydų tautoje procentas šalininkų bolševikiškos utopijos nėrnelg

didelis! Jau praėjus net virš 30 metų bolševizmo viešpatavimo Rusijoje, pakankamai įrodžiusio tos teorijos žalingumą, visišką ekonominį ir administracinį pairimą — žydai visvien juo žavėjosi ir palaikė iki pastarųjų laikų, nežinūrnt, kad dalis pačių žydų tautos, prie to neprisidėjusios, irgi kentė ir kenčia.

Teisybės vardan šioj vietoj reikia pasakyti, kad tokių žydų turėjome ir mes jau 1918-1920 m. Nepriklausomybės kovų metu. Jie buvo mūsų jaunos kariuomenės savanoriai ir kovojo mūsų eilėse su beužplūstančia iš rytų maskoliška bolševizmo banga, pasiūsta karo komisaro, žydo Trotskio (Bronstein). Yra apdovanotų pasižymėjimo ženklais už narumą. Nors jie buvo neskaitytingi, bet lietuvių tauta jais didžiuojasi ir neužmiršta. Jie šiandien ypač kenčia nuo daugumos savo tautiečių sukurtos sistemos.

VI.

Dar vienas svarbus faktorius žydų veiklos bolševizmo naudai, tai šnipinėjimas! Turbūt svarbiausia kliūtis Kremliaus ekspan-

sijai į pasaulio hegemoniją iki šiol buvo atominė bomba, buvęs amerikiečių monopolis. Dėlto JAV ir Kanadoje pokariniais laikais buvo įkinkyta ištisa armija sovietų papirkty šnipų ir tos paslapties išaiškinimo darba. Pasekmės — šiandien jau neabejotinai Kremlius turi atominę bombą! Ir čia svarbiausi nuopelnai priklauso vėl ištisam bukiečių žydų šnipų: Albert Hiss, Gold, Greenglas, Sobel, Rosenberg, Rosenbergienė, Moisowitz ir kitiems!

VII.

Visų augščiau patiektų faktų ir sanprotaimų išvadoje kyla vienas pagrindinis klausimas, — kuriais sumetimais dauguma žydų palaiko bolševizmą?

Tikrą atsakymą galėtų duoti tik pati žydų tauta! Mes galime tik spelioti.

Gal tai žydų kerštas prieš visą pasaulį, kad jie buvo netekę savo biblinės tėvynės? Gal tik neapykanta prieš krikščionybę, kurią jie patys sukūrė, ir prieš kitas nežydiškas religijas? Gal tik noras pasipelnyti kitų tautų sąskaiton? Gal dėlto, kad pats Karolis Marksas, to bolševizmo šaltinio — komunizmo teorijos autorius, buvo irgi žydiškos kilmės? Gal žydai dar iki šiol tiki tos utopijos neklaidingumu?

Tai visas kompleksas spėjiojimų, kurie kiekvienam galvojančiam žmogui kyla dėl nesuprantamo žydų palinkimo į bolševizmą.

Ir turbūt tai ilgai dar liks paslaptimi!

Masės nelinkusios nagrinėti priežastin-gumo, bet dažniausia daro išvadas tik iš matomų faktų! Dėlto nenuostabu, kai daugelis žmonių, nukentėjusių ir dar kenčiančių nuo bolševizmo, automatiškai nusistato ir prieš žydus.

VIII.

Kai šiuo metu laisvas pasaulis atkreipė dėmesį į žydų sukeltą aliarmą dėl tariamo antisemitizmo už geležinės uždangos ir emėsi gelbėjimo akcijos, — reikia kad ir pati žydų tauta šiaipus geležinės uždangos parodytų aiškiai, kad ir ji atsisubrėžuoja nuo bolševizmo. Ir ne žodžiais, bet darbais! Ne-užtenka vien šaukti kai kariamas žydas, bet reikia kelti balsą ir prieš žydą, kuris sėdi nežydiškos valstybės administracijos viršūnėje (Vengrijoje — Rakosi) ir naikina nežydus! Pagrindą tam pareiškimui duoda ta aplinkybė, kad iki šiol laisvoji žydijs visai nesiskundė, kai milijonai žmonių buvo naikinama Rusijoje pirmomis bolševizmo dienomis ir vėliau, kai administracijos viršūnėse sėdėjo beveik išimtinai tik žydai. Tas pat kartojo vėliau Rusijos satelituose. Tylėjimas visuomet sudaro pritarimo įspūdį!

Visai priešingą pavyzdį turime iš paskutiniojo karo laikų, kai norvegų, belgų ir prancūzų tautos iš dalies dar karui einant,

su šaknimis rovė iš savo tarpo, kartais gana skaitlingus kvailingus, parsidavusius vokiškam nacionalizmui.

Dėlto ir šiuo momentu laisvas pasaulis laukia iš žydų Izraelyje ir skaitlingų žydų bendruomenių USA, Kanadoje, Anglijoje, Prancūzijoje ir visur kitur pasaulyje, su savo stipriomis ir skaitlingoms ekonominėms ir dvasinėms organizacijoms, viešo pasmerkimo tų savo tautiečių, kurie dirbo ir dirba Kremliaus bolševizmui, visviena ar iš įsitikinimo, ar už pinigų. Jie turi būti paskelbti savo tautos išdavikais, nurodant jų pragaištingus žmonijai kriminalus ir išvardinti pavardėmis, arba pavadinimais, už kurių jie slepiasi. Tautą turi paskelbti jiems griežta kova ir rauti iš savo tarpo, kaip piktžolės! Visi turi žinoti, kas jie tokie, kurie prisideda prie naikinimo milijonų nekaltų žmonių tame milžiniškame bolševizmo kacete.

Stipri žydų organizacija, B'nai B'rith, kurios pagrindinis tikslas kovoti su antisemitizmu pasaulyje, turėtų pirmoji imtis tos iniciatyvos. Nėra abejojimo, kad tai turėtų gerą pasisekimą, bet ir kartu susilauktų laisvųjų pasaulio tautų simpatijų! Nes tik pačios žydų tautos aktyvi kova su bolševizmu savo eilėse dang pasitarnautų pasauliui, bet ir duotų geresnius vaisius kovoje su antisemitizmu!

(Pabaiga)

Vyriausio skautininko žodis

Gegužės mėn. KRIVULĖJE Vyriausiasis Skautininkas prof. Stp. Kairys, primindamas skautų vadovams apie religinio ir dorinio ugdymo programos vykdymą, kartu atsiliepia apie skautų dvasios vadovų darbą ir patarimus:

"Broliai dvasios vadovai, Brolijos Vadija, jausdama didelę atsakomybę, kurią jai uždeda jaunosios lietuvių kartos auklėjimas pilnutiniais žmonėmis, didžiai vertina Jūsų darbą religinio ir dorinio ugdymo srityje. Daugelis Jūsų aktyviai įsijungę skautiškon veiklon visa širdimi. Mes turime Jūsų tarpe skautininkų išėjusių net Gilwelio mokyklą. Tas turi nepaprastai didelės reikšmės Jūsų darbui vienetuose, nes ateinate ir kalbate į berniukus kaip kiekvienas sk. vadovas, esate savas, suprantamas ir mielas, nes dėvite tą pačią skautišką uniformą ir sielojatės skautų organizacijos reikalais. Vieneto ir dvasios vadovo glaudus bendradarbiavimas yra būtinas mūsų organizacijos darbe ir jis bus sėkmingas, kai jie abu vienas kitą papildys, kai jie abu lygiai stengsis kaskart giliau pažinti skautybės dvasią ir darbo metodus, kai jie gyvens ta pačia mintimi: "Ką gi aš dar daugiau galėčiau savo berniukams padaryti?"

Vadovų darbas yra savanoriškas. Atejome čia laisva valia. Turime rūpestio, bet drauge ir malonumo, kurį sukelia jausmas, kad paklusai širdies balso šioje sumedžiagėjusioje aplinkoje išlikti sodininkų pareigose glėžniausiomis mūsų Tautos atžalėms. Tad dalinkimės rūpesčiais ir džiaugsmiais, padėkime vienas kitam nešti organizacinio darbo našta, kad tik savas kraštas iš to daugiau naudotų turėtų!"

NAUJI SKAUTŲ VADOVŲ ADRESAI

Vyriausiojo Skautininko KRIVULĖ praneša apie L.S.B. Vadijos narių adresų pasikeitimus. Brolijos vyriausiasis lauzavedys sktn. Vilijus Brazenas dabar pasiekiamas adresu: 41 Hanrahan St., Stamford, Conn. O Brolijos Spaudos ir Informacijos Skyrus vedėjo adresas: sktn. Česlovas Senkevičius, 17 Lumbervale Ave., Toronto, Ont., Canada.

Taip pat pasikeitė Bostono skautų vietininko sktn. Liudo J. Končiaus adresas. Jis išsikėlė iš So. Bostono į — 343 So. Huntington Ave., Apt. 8, Jamaica Plain 30, Mass.

NAUJAS "MŪSŲ VYTIS"

Chicagoje pasirodė skautų-čių vadovų ir akad. skautų-čių žurnalas MŪSŲ VYTIS Nr. 3 (53). Reikia džiaugtis, kad M. Vytis spaustuvėje spausdinamas kaskart vis tobulėja tiek turiniu, tiek išorine išvaizda. Šio numerio viršelį puošia naujas skau-

tiškos dvasios piešinys. Turinys yra eilė aktualių skautybei rašinių, kaip K. Palčiausko — "Entuziazmas ir Ištesėjimas", B. Kvickio — "Stovyklų", Skautybės Kertinis Akmuo", A. Valatkaičio "Skautai Šalpos Darbe", A. Krauso — "nemiršantis Vydūnas", S. Paulausko — "Kankiniai Skautai Rainių Miškelyje", V. A. Mantauto — "Nauja Gairė Mūsų Kelyje", Dr. M. Budrienės "Nuodingieji Aukai Amerikoje", A. Karnavičienės vertimas — "Ar Yra Gyvybė Marše?", Verner von Haidenstam (J. Lingio vertimas) — "Senė Gunnel". Taip pat apstu kronikos iš skautų gyvenimo, o taip pat ir aktualių vaizdų iš praeities ir dabartinio mūsų skautų-čių gyvenimo.

SKAUTŲ POBŪVIS NEW YORKE

Gegužės mėn. pradžioje New Yorko skautų vyčių pastangomis Angelių Karalienės parapijos salėje buvo surengtas nuotaukinas pobūvis. Dalyvavo arti pusimčio vyresn. skautų bei skautėlių ir skautų bičiulių. Kalbėjo Lietuvos skautų Pirmūnas vyresn. sktn. Petras Jurgėla, sktn. jūrų kpt. P. Labanauskas ir Lietuvos šaulių įkūrėjo dukterė p. Tercijonienė. Kalbėse priminti Lietuvos atsikurimo laikai po I-o pas. karo ir duotos paskatinančios mintis šviesesniam jos ateičiai. Pobūvį vedė skautų vietininkas sktn. A. Samušis.

Gegužės 10 d. N. Y. šeštadienį Maironio mokyklos Motinos Minėjime gražiai pasirodė su dainomis vietos skautų vyčių oktetas, kuriam vadovauja muz. M. Liuberskis. Šios mokyklos vedėjas yra N. Y. skautų vietininkas sktn. A. Samušis.

— SKS —

VAKARAS ROCHESTERY

Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko didelis skautų vakaras. Ak, kiek kantrybės ir laiko jam buvo paskirta! O vėl — kiek kliūčių nugalėta.

Buvo pastatyta vienas vaizdelis ir vienas montažas. Vaizdelis — "Namelis" suvaidino "Zibučių" skiltis ir jaunesnių skautų būrelis. Mergaitės paruošė mūsų darbščioji sesė RAMUNĖ VILŪNAITE. Montažą — "Sutaukimas prie malūno", išpildė vyr. skautės ir "Kregždžių" skiltis, dar talkon atsikviesius savo paslaugiuosius brolius. Be to, į vaidintojų eiles turėjome dar pasikviesti Br. VELMINSKĄ ir St. KINDURĮ.

Šio veikalo turinį paruošė mūsų bičiulis Vyt. ŽMUIDZINAS; surežisavo — brolis St. ILGŪNAS; šokius ir dainas harmonika palydėjo Rochesterio lietuvių choro vedėjas — muzikas P. ARMONAS, kuris turėjo muzikanto rolę; dekoracijos, pieštos brolio JUOZO SODZIO, buvo taip puikiai pavykę, jog iš tikrųjų atrodė gyvu gamtovaizdu...

Mūsų brangesiems talkininkams, paaukojusiems keletai mėnesių savo laisvalaikį ir energiją, mes "Didž. L. KUNIGAIKSTIENĖS BIRUTĖS" draugovės skautės — esame širdingai dėkingos.

D.L.K. Birutės draugovės draugininkė DALIA PODELYTĖ, ant savo pečių nešė sunkiausią vakaro rengimo našta. Ji kaip gyvasis sidabras turėjo nepaliaujamai bėgioti nuo mažųjų prie didžiųjų, nuo režisorių ligi "artistų", nuolat padėdama darbu ar patarimu.

Vakaro lauktais svečiais buvo linksmieji Clevelando broliai "NARŲ" valtys pavidale. Kaip gi jų nepaminėti! Pasirodė visoje savo didybėje mūsų kuklioje scenoje, padainuodami keletą liaudies dainelių, pripildydami salę jaunatviška energija, viską valiojančia, pakeldama skautiškąją vakaro nuotaiką. — Už Jūsų įnašą mūsų progamon, Clevelando "NARAI", mes garbiai šaukiame "VALIO!"

Sesė Elenutė

LIETUVŲ ĮTİKINO AMERIKOS MOTERIS

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

delegacijų, kurios prikibo prie rezoliucijos motyvų, sakydamos, jog darbininkų šiame krašte gana ir nėra reikalo jų įsileidinėti. Jei žmonių Europoj per daug, tai verčiau esą jiems padėti "jų pačių teritorijose"...

Lietuvės norėjo atsikirsti, kad įstatymo projektas, kurį norima paremti, yra paremtas ne gyventojų pertekliaus motyvais, o kitomis aplinkybėmis, ir kad žmonės, kuriuos siūloma įsileisti į šį kraštą, kaip tik nėra šiuo metu "jų pačių teritorijoje". Tačiau pagal taisyklės niekam neleidžiama tuo pačiu klausimu kalbėti. Taigi opozicijos žodis buvo paskutinis, ir rezoliucijos opozicionierės surinko keturius balsus daugiau, negu šalininkės... Rezoliucija liko nepriimta, nors formaliai ji, berods, nebuvo laikoma ir atmesta, kadangi balsavime iš viso dalyvavo vos trečdalis turinčių teisę balsuoti (paskutinis posėdis buvo jau nebeausus).

L. Bieliukienė suvažiavime atstovavo Pabaltijo Moterų Tarybą, kurios ji šiuo metu yra pirmininkė. A. Devenienė dalyvavo kaip Kanados lietuvių moterų organizacijos įgaliotinė. Amerikos Moterų Klubų Federacija yra laikoma įtakingiausia moterų organizacija Amerikoje.

Anksčiau dalyvavimą šiuose suvažiavimuose remdavo Amerikos Lietuvių Taryba, tačiau šiais metais iš Tarybos buvę pakantę rolę; dekoracijos, pieštos brolio JUOZO SODZIO, buvo taip puikiai pavykę, jog iš tikrųjų atrodė gyvu gamtovaizdu...

S P O R T A S

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

GRAZUS VYT. VALAČIO PASIRODYMAS

LSK Žaibo lengvatietas Vytautas Valaitis, šiuo metu atliekantis karinę prievolę, š. m. gegužės 22 d., dalyvaudamas Fort Bragg, N. C. karinės stovyklos, tarpinancijos 35000 kareivių, lengvosios atletikos pirmenybėse, laimėjo stovyklos nugalėtojo titulą 880 yardų (apie 805 m.) bėgime, pasekme, 2:05,6 sek. Ši pasekmė yra geresnė už geriausią tremties pasekmę 800 m. bėgime: 2:06,4 min., pastatyta M. Tendžio 1947 metais, Rosenheime, Vokietijoje. Pagal tarptautinius lengv. atletikos nuostatus ši Valačio pasekmė turėtų būti pripažinta geriausią tremties pasekmę 800 m. bėgime, nes nuostatuose sakoma, kad jei pasekmė pasiekta ilgesniame nuotolyje yra geresnė negu gretimo trumpesnio nuotolio rekordas, gali būti užskaitoma nauju trumpesniojo nuotolio rekordu.

Už šį laimėjimą V. Valaitis buvo apdovanotas aukso medaliu ir kvalifikavosi dalyvauti 3 armijos lengv. atletikos pirmenybėse, kurios įvyks birželio 5-6 dienomis, Alabamoje. Jis tikisi šiose varžybose savo pasekmę dar pagerinti. Tenka palinkėti jam sėkmės ir sportinės ištvermės.

SPORTO INSTRUKTORIŲ KURSAI NEĮVYKS

Dėl nepakankamo užsiregistravusiųjų skaičiaus, Vyr. FASK numatyti surengti sporto instruktorių paruošimo bei pasitobulinimo kursai, turėjusieji įvykti birželio 17-26 dienomis, Camp Channing, Pullman, Mich., neįvyks. Tenka apgailestauti, kad mūsų sporto klubai bei atskiri sportininkai neparodė reikiamo susidomėjimo šiais kursais ir iš visų JAV-bių ir Kanados nesubūrė nei 25 kursantų — minimalaus dalyvių skaičiaus.

CLEVELANDO LENGVATLETAI ATIDARO SEZONĄ

Šį sekmadienį, birželio 7 d., 3:30 val., Patrick Henry High School stadione (ten kur vyko žaidynės pereiną vasarą) prie E. 123 St. ir Arlington Ave., ruošiamos LSK Žaibo lengvosios atletikos sezono atidarymo rungtynės.

Varžybų programa. Vyrams: 100 m., 1500 m., į tolį, į augstį, rutulys, diskas ir jietis. Jaunims: 100 m., 1000 m., į tolį, į augstį, rutulys, jietis ir diskas. Moterims ir mergaitėms: 60 m., į tolį, į augstį, rutulys, diskas, jietis (tik moterims) ir beisbolo sviedinukas (tik mergaitėms).

Diskos, jietis ir sviedinuko varžybos bus pravestos šeštad. 6:00 val., Gordon parke. Dalyviai registruojasi atvykę į varžybas.

ATPIGINTA "KNYGŲ LENTYNA"

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atpigino jo leidžiamą bibliografinio biuletenio "Knygų Lentynos" prenumeratos kainą 1953 metams. Europos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno (1) dolerio su persiuntimu. JAV-se ir Kanadoje prenumeratos kaina nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto perlaidas ir čekius adresuoti:

Lithuanian Bibliographic Service,
602 Harvey St.,
Danville, Ill., USA.

Lengvąja atletika besidomintieji kviečiami atvykti į stadioną kartu su sportininkais praleisti sekmadienio popietę.

OHIO MOTERŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Birželio 13 d., J. Adams High School stadione, Clevelande, įvyks Ohio moterų ir mergaičių lengvosios atletikos pirmenybės, ruošiamos AAU (Amateur Athletic Union). LSK Žaibo lengvatietės rengiasi šiose pirmenybėse dalyvauti. Kaip žinome mūsų lengvatietės E. Šikšniūtė ir St. Juodvalkytė perėjusiais metais iškovojo Ohio nugalėtojų titulą, pirmoji 50 yardų bėgime, antroji — rutulio stūmimo. Šiais metais LSK Žaibas, sutelkęs dar gausesnį lengvatietėlių būrį, tikisi šiose pirmenybėse dar stipriau pasirodyti. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos kitą savaitę.

LANKYKITĖS SAVO KLUBE

Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave., klubo nariams ir svečiams penktadienį vakarais esti bulvinių blynų ir žuvies vakarienė ir šokiai su gera muzika poje.

KRUVINOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS ROCHESTERY

Krūvinojo Birželio įvykių ir Lietuvos okupacijos 13 metų minėjimas Rochesterio įvyks birželio mėn. 14 d. Minėjimo programoje: 11 val. parapijos bažnyčioje Mišios už Lietuvos kovotojus — gyvus ir mirusius, 3 val. p. parapijos salėje iškilmingas susirinkimas. Susirinkime svarbiausiu kalbėtoju yra autikės būti dr. P. Grigaitis, ALT sekretorius. Dr. P. Grigaitis padarys pranešimą aktualiais Lietuvos laisvinimo klausimais.

I šį susirinkimą kviečiami, ne tik visi Rochesterio ir apylinkės, bet ir Bufo bei Niagaro Falls lietuviai.

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atmeta ir trečiadieniais iki 1 val. 6903 Superior Ave. EX 1-3311

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaštavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

716 Society for Saving Bld.

Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

RANDOLPH EIDE

42 metus išbuvus Ohio Bell Telephone Co., RANDOLPH EIDE, direktorių komisijos pirmininkas neseniai išėjo į pensiją. Tėvams esant norvegams, jis dabar grįžta į tėviškę dviejų mėnesių kelionei po kraštą.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S Cool BASEMENT

Pardavimas! Berniukams ir Jauniems Vyrams! Paprastai 2.99 iki 3.49

Sportiniai Batai

- Tvirti sporto batai
- Kempinės-gumos išklėjimas
- Stiprūs padai
- Dvigubas viršus
- Labai storos odos apsauga
- Didelės aluminijaus šniūrelių skylės
- Pritaikantys užkulniai
- Storos medžiagos apdėdžiojimas
- Juodas Army Duck viršus, labai stiprus

1.99

Maži netikslumai

Pašto ir telefono užsakymai priimami pirmadienį nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Šaukite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Men's and Boys' Shoes Department

Dydžiai

Mažųjų porų — 6-10½

Jaunikaičių — 11-13½

Berniukų — 2½-6

Apsaugok ir pagražink savo balkono grindis garsiu

"WEAR-TEST"

BALKONO IR DENIO DAŽAIS

Reg. 3.95 už galioną Tikrai pilkas

3.09

Galionas

Tinkamiausias gražinti jūsų balkoną, laivo denį, laiptus ir t.t. Ilgai laikosi, lengva nudažyti! Jūs gausite grožį ir patarnavimą šia žema kaina!

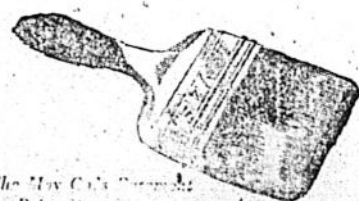
3½" tikrų šerių dažų teptukas

Paprastai 2.14

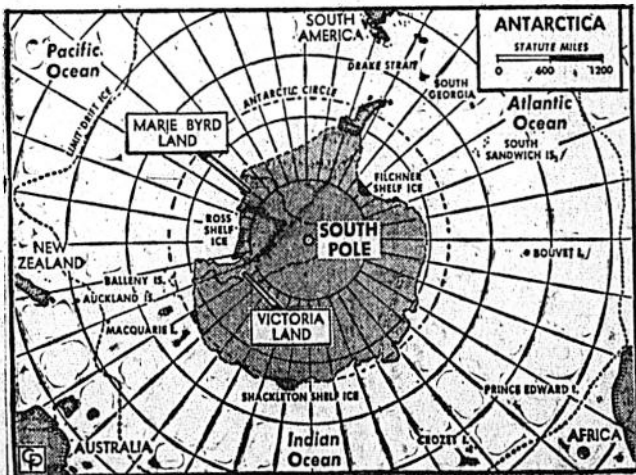
Tikri šeriai, įstatyti į kieta gumą. Ilgam tarnavimui, lengvam naudojimui, nes abai patogios formos.

1.69

Pašto ir telefono užsakymai priimami pirmadienį nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Šaukite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement
Paint Department

Adm. Richard E. Byrd vėl ruošiasi naujai ekspedicijai į pietų ašigali. Ten esą anglies, naftos, uranijaus ir kitų žemės turtų. Gi plotas 6,000,000 kvadratinų mylių, ir dar labai mažai ištyrinėta.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

ANGLIJOS KARALIENĖS KARNAVIMAS

Britų imperijos karalienės Elzbieta II karūnavimas įvyko birželio 2 d. Westminster istoriškai Abbey bažnyčioje, su visomis šimtmečiais senomis ceremonijomis. Primintina, kad Elzbieta galėjo niekad nepatekti į karalienės, nes jai Britanijos sostas atiteko netiesiogiai, įsimaišius amerikietei gyvenančiai, kurią pamilęs karalius Edwardas išsivadėjo tos garbės po savo tėvo, Jurgio V mirties, 1936 metais užleisdamas sostą savo broliui, kuris valdė Jurgio VI vardu. Elzbieta, šio karaliaus duktė, jam mirus, vasario 2, 1952 m. tapo paskelbta karalienė. Ir dabar įvyko jos oficialus karūnavimas.

Anglijos-Britanijos istorijoje 1000 metų bėgyje buvo 39 karaliai, ir 26 karalienės.

Tie karaliai ir karalienės vieni valdė gal kelias savaites, kiti kelis mėnesius ir kelis metus, tik kai kuriems teko valdyti ilgiau ar net ilgokai ir mirti savo mirtimi. Šiip gi, varžytinės už sostą buvo tokios, kad keliolika karalių ir karalienių neteko savo galvų. Laimėtojas, tiesioginis paveldėtojas, pretendantas ar užpatorius, pačiupęs valdžią į savo rankas, paprastai savo nugalėtoja opentą nukirsdavo. Taip buvo židomi broliai, seserys, dėdės ir giminės, kuriems nelaimė buvo patekti praleimėtojo vietoje.

Istorija pažymi dvi moteris karalienes, kurios ilgai valdė.

Elzbieta I, valdžius 1558-1603, 45 metus, mirė natūralia mirtimi sulaukus senatvės (70 metų). Ji buvo netekėjusi ir istorikai sako, kad jos pasisekimas buvo jos "panavimas", nes visada galėjo ištieti savo meilę ranką ir atkreipti savo žavincias akis į tokią įeškantį jos rankos.

Jos valdymo metu anglai jūreiviai įsteigė anglų kolonijas naujai atrastame kontinente, Amerikoje. Ir dabartinė Amerikos istorija yra tokia, kokia ji yra, dėl Elzbieta I sugebėjimų paremti jūrų karžygius, kurie vienas po kito keliavo į vakarų kontinentą ir išskaldavo čia Britanijos vėliavą. Vienas tokių jūrų karžygių buvo Walter Raleigh, pradėjęs steigti Amerikoje kolonijas. Savo karalienės mergiškai garbei padidinti jis įsteigė bene pačią istoriškiausią Virginiją koloniją, greta dabartinio Washingtono, U.S. sostinės. "Virgin" anglų kalboje reiškia "nekalta mergelė", taigi "nekalto mergalės" vardu kolonija, Virginija. Ši kolonija vaidino žymų vaidmenį anglams Amerikos kūrimesi pradžioje, ir paskiau Amerikos kolonijų nuo Anglijos išsilaivimo laikotarpiu.

Jos laiku, 1588 metais, Anglijos jūrų laivynas, vadovaujamas kito karžygio, Francis Drake, sumušė Ispanijos "Armada", laivyną kuris buvo pasiryžęs Angliją sutriuškinti ir suvalkyti jos augančią galybę jūrose. Drake ir Raleigh buvo Elzbieta apdovanoti titulaus Sir, kaip dabartinė Elzbieta neseniai apdovanojo savo imperijos iškilmą gynėją Winston Churchill.

Karalienė Viktorija. Viktorija valdė dar ilgiau, 1837-1901, 64 metus. (Gyveno 82 metus). Dar dabar yra Amerikoje lietuvių, kurie pereito šimtmečio pabaigoje emigravę į Angliją, paskui atvykę Ameriką, jį ir jos laikus gerai atmena.

Karalienė Viktorijos laikais įvyko galutinis Britų imperijos, sustiprinimas, nors pav. Kanada išsikovo sau dominijos teises, vietoje paprastos Britanijos ko-

lonijos. Anglams pavyko galutinai įsistiprinti Indijoje ir Viktorija buvo apvainikuota kartu ir Indijos imperatore. Jos sūnus, Edwardas VII, karaliavo netilgai, mirė 1910 metais, ir po jo sekė Jurgis V.

Dabar, Elzbieta II laikotarpis yra Britų imperijos irmi laikotarpis. Be visų bėdų, kokias tą imperiją dabar gula, karalių bei karūnuotų valdovų bendras nykimas nelemia jai didelės ir garbingos ateities. Jeigu jos valdymo laikotarpis Anglija galės išsilaikyti ir Britų imperija išlikti, tai ir viskas, ko ji gali tikėtis.

Jei taip senesniais laikais, jos dėdė Dovydas Edwardas, vadinamas Valijos kunigaikščiu, kuris savo broliui užleido sostą, dabar būtų griebęsis sostą atsiimti, nes yra dar geroje sveikatoje vyras, 58 metų amžiaus. Tačiau jis pasirinko kitokį gyvenimą. Ir net savo brolio dukters vainikavimo ceremonijose pasirodė nedalyvauti.

Brangios ceremonijos. Šiais sunkiais Anglijai laikais, buvo pastabų, kodėl imamas tokių didelių ir išlaidingų ceremonijų. Reikalų žinovai sako, Anglija ir negalėjo nerengti didelių ceremonijų, nes jos atneš kraštui labai daug pajamų šią vasarą, nes iš viso pasaulio, šimtai tūkstančių iš Europos, dešimtys tūkstančių turistų ir sukvietusių svečių iš Amerikos, tik ceremonijų savaitę paliks Londone ir Anglijoje milijonus dolerių. Be to, amerikiečiai važiuos į Londoną ištisą vasarą pamatyti tas vietas, kur vainikavimo ceremonijos vyko. Elzbieta, 27 m. amžiaus, ištėkėjusi už Graikijos princą Pilypo, dabar Anglijos piliečio. Galima paminti, kad Skotija, kurią anglai po kelių šimtų metų pastangų užkariavo ir padarė imperijos dalimi, dabartinės Elzbieta nenori pripažinti savo karalienės titulu Elzbieta II, nes kai Elzbieta I valdė Angliją, Skotai skaitėsi nepriklausomi ir turėjo savo karalienę, Mariją, kuri pergyveno labai daug negerovių. Kai dėl vidaus suiručio ir kada jai Skotijoje pasidarė nesaugu, ji atbėgo į Londoną. Elzbieta davė jai prieglaudą, tuo laiku kai anglai dėjo pastangas Skotiją pasijungti. Marija buvo anūkė garsaus karaliaus Henriko VIII sesers, Elzbieta gi buvo to Henriko duktė. Marija skaitė save tiesiogine įpėdine Anglijos sosto. Tas daugeliui Elzbieta šalininkų nepatiko, ypač kai Marija įsivėlė į katalikų ir protestantų savitarpines varžytines Anglijoje, kada pradėjo kilti reikalavimų padaryti Mariją katalikų karalienę Anglijoje. Protestantai, kartu ir karalienė Elzbieta pradėjo skaityti Mariją kenksminga ir parlamento nutarimu, Elzbieta pasirašė dekretą Marijai nukirsdinti galvą. Tas ir buvo padaryta 1587 metais.

Tačiau tada įvyko kitaip, negu buvo galvojama. Marijos sūnus, Skotijos karalius James VI, Elzbietai vėliau mirus, buvo paskelbtas ir Anglijos karalium. Ir tuo keliu įvyko ramus Anglijos ir Skotijos sujungimas, užsitęsęs iki šių dienų, žinoma ne be varžytinių ir nesupratimų, kas buvo privedę anglus ir skotus kariauti.

Tačiau tada įvyko kitaip, negu buvo galvojama. Marijos sūnus, Skotijos karalius James VI, Elzbietai vėliau mirus, buvo paskelbtas ir Anglijos karalium. Ir tuo keliu įvyko ramus Anglijos ir Skotijos sujungimas, užsitęsęs iki šių dienų, žinoma ne be varžytinių ir nesupratimų, kas buvo privedę anglus ir skotus kariauti.

Tačiau tada įvyko kitaip, negu buvo galvojama. Marijos sūnus, Skotijos karalius James VI, Elzbietai vėliau mirus, buvo paskelbtas ir Anglijos karalium. Ir tuo keliu įvyko ramus Anglijos ir Skotijos sujungimas, užsitęsęs iki šių dienų, žinoma ne be varžytinių ir nesupratimų, kas buvo privedę anglus ir skotus kariauti.

Tačiau tada įvyko kitaip, negu buvo galvojama. Marijos sūnus, Skotijos karalius James VI, Elzbietai vėliau mirus, buvo paskelbtas ir Anglijos karalium. Ir tuo keliu įvyko ramus Anglijos ir Skotijos sujungimas, užsitęsęs iki šių dienų, žinoma ne be varžytinių ir nesupratimų, kas buvo privedę anglus ir skotus kariauti.

Kodėl auksas siųsti per BALFą?

Rašo A. S. TREČIOKAS, BALFo Centro Valdybos Izdininkas

Vargiai pasaulyje iš kitų žmonių prašoma tiek daug aukų, kiek iš Amerikos gyventojų. Tai gerai juntame ir mes, Amerikos lietuviai. Ypač labai daug prašymų susilaukiame iš tremtinių Vokietijoje. Prašo Vasario 16 dienos gimnazija, 14 kitų Vargo mokyklų Vokietijoje, PLB Svietimo komisija, Vokietijos PLB krašto valdyba nuosavybei pirkti, sanatorijos, tremtinių stovyklos, Sielovada ir pavieniai tremtiniai. Taip pat lietuviai Austrijoje, Prancūzijoje ir kt. prašo mūsų pagalbos.

Kiekviena tremtinių kategorija stengiasi nuteikti aukotoją, kad ji tik viena svarbi ir jai vienai visas auksas visuomenė tenkureipia. Mums, Amerikos lietuviams, visi tremtiniai vienodai brangūs ir lygūs. Mes norime, kad mūsų auksas tektų ne vienai kuriai nors tremtinių grupei, bet visiems pagalbos reikalingiems. Todėl, kad mes neaplenktume nei vieno vargstančio lietuvių, esame nutarę vykdyti visą tremtinių šalpą per vieną centrą, specialiai tam tikslui mūsų visų bendrą susitarimą sukurtą ir ne vien mūsų visų kontroliuojamą, bet Amerikos valdžios remiamą ir tikrinamą organizaciją — BALFą.

Mes Amerikoje iš BALFo sau jokios naudos nenorime ir neturime ir ne tam tikslui jį sukūrėme. Mes norime auksą siųsti per vieną centrą organizacijai, kad tas auksas kuo pigiau tremtiniams galėtų būti pristatytas, kad mes būtume tikri, kad tas auksas pasiekia be jokio skirtumo visus tremtinius ir kad aukotojų vardu galėtume tikrinti ir sekti, kad kas nors nepiktinauotų surinktų aukų.

Užtat kai visuomenė aukoja per BALFą, ji žino, kiek visų aukų gauta ir kas jas gavo, nes BALFas savo apyskaitas viešai skelbia. BALFo vadovybė nori, kad tremtinių šelpimo darbe dalyvautų visi lietuviai ir savo auksą jiems pagelbėtų.

Atvykus į Ameriką 27,000 tremtinių, BALFo vadovybė pastebėjo, kad būvę tremtiniai neretų šelpti tik tam tikrus pasirinktus asmenis, su kuriais jie tremtiję bendravo, ar institucijas, kurias lankė ar kuriose dirbo, ar stovyklas, kuriose gyveno. BALFo vadovybė šio reiškinio neignoravo ir jį suderino su visa savo bendra veikla, paskelbdama aukotojams, kad ji pagerbs aukotojų nurodymus ir tokias specifines auksas perduos, kuriems pačių aukotojų paskirta. Todėl matome, kad kiekvieną mėnesį BALFo vadovybė persiunčia auksą pagal aukotojų nurodymus: Diepholzo gimnazijai, Memmingeno ir kitoms vargo mokykloms, Gautingo ir kitoms sanatorijoms, pačių aukotojų nurodytiems asmenims ir t.t., ir kartu jiems nurodo, kas jiems paaukojo. Siunčiant tremtiniams auksą per vieną centrą organizaciją, kiekvieną mėnesį galime turėti pilną, tikslų vaizdą, kad J.A.V. aukuoja, kiek kas tų aukų gavo. Jeigu kuris buvo pamirštas, galima tuoj visuomenės dėmesį atkreipti.

Todėl visi Amerikos lietuviai prašomi visas pinigines auksas tremtiniams ir jų institucijoms siųsti tik per BALFą.

Dėka šito bendro darbo galime suteikti mūsų šelpiamiesiems tremtiniams tokios naudos, kurios kitaip negalėtume duoti, pvz., šią savaitę valdžia paskyrė BALFui nemokamai 30,000 svarų pieno miltelių (iš vieno svaro pieno miltelių gauna 4 kvortos pieno). Urmo kaina kainuotų \$5,100.00. Dabar lietuviai nemokamai tai gavome. Jau šimet išsiuntėme į Europą 110,000

svarų rūbų, avalynės ir maisto. Aukotojams veik jokių persiuntimo išlaidų, nes valdžia sumokėjo. Nebūtų bendro darbo ir BALFo, aukotojai būtų turėję paštui sumokėti už persiuntimą ty gerybių \$15,400.00. BALFas tikisi šmet gauti iš valdžios sviesto ir sūrio. Tai yra bendro darbo rezultatai ir juos turėsime tol, kol bendrai dirbsime. Tai turėtume ytin gerai įsimoninti. Daug lietuvių tai gerai supranta. Tik dalelė naujai atvykusių kol kas nežiūri bendro darbo naudos. Kviečiame ir juos įsijungti į bendrą darbą ir visokį tremtinių šelpimą vykdyti bendro darbo rėmuose. Vienybėje mūsų galybė.

Tad kiekviena pinigine auka Jungtinėse Amerikos Valstybėse: ar tai Vasario 16 Dienos gimnazijai, ar Vargo Mokykloms, ar ligoniams, vargšams, ar aukotojų išvardintiems tremtiniams, tegul eina tikrai per Bendrą Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą — BALFą.

NEW JERSEY LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS NEWARKE

New Jersey valstijos lietuvių organizacijų atstovai gegužės 17-tą dieną New Jersey Lietuvių Tarybos suvažiavime iš Tarybos valdybos metinių raportų patyrė, kad tiek valdyba, tiek ir parengimų komisija metų bėgyje daug darbų nuveikė ir laimėjo daug draugų Lietuvai iš vadovaujančių Amerikos politikų tarpo. Kai mūsų reikalai buvo visur gerai atstovaujami, tai daug nuopelnų tenka ir New Jersey Lietuvių Tarybai. Taryba įkūrė Lietuvų Bendruomenės New Jersey apygardos LOKą. Tačiau dabar, matydama, kad bendruomenė lėtai organizuojasi, laikinai perima savo iniciatyvą New Jersey vasarvietės kūrimą.

New Jersey lietuvių vasarvietę įkūrti, prie buvusio informacinio trijų asmenų komiteto išrinkto dar tris asmenis, ir ši komisija, kuri dabar susideda iš Jono Liudvinaičio, Stasio Jakšto, Kazio Trečio, Prano Purno, Iz. Dilio ir Gudo, susitarus patarėju advokatu Paulium,

sudarys vasarvietės statutą ir organizuos pačią vasarvietę.

Suvažiavimas dauguma nubalsavo Tarybos valdybą palikti tą pačią: pirmininku Jokubą Stuką, vicepirmininku Stasį Jakštą, kasininku Petrulį, sekretorium Albina Trečią, finansų sekretorium Joną Liudvinaitį. Tarybos garbės pirmininkas yra prel. Ignas Kelmelis ir patarėjas advokatas Paulius. Parengimų komisijon išrinkta: J. Diliene, Baranauskienė, Z. Kungys, Morkūnas, K. Trečionas, A. Vitkauskas. Spaudos atstovais J. Dilis ir J. Prapuolenis.

D & P

"ALKA" DETROITE

Jau daugiau kaip treči metai, svaria ir gražia vaga sceninį meną Detrote rutulioja dramos kolektyvas "ALKA". Buvo suvaidinta visa eilė veikalų, kurie žiūrovuose paliko gražų vaizdą. Paskutinis veikalas, kuris buvo suvaidintas A.L.B. Radijo Klubui, buvo "Nugalėtojai", Charles Mere, trijų veiksmų drama. Pastatymas ir režisūra aktoriams Justino Pusdešio. Dekoracijos, kurios išsiskyrė dariningumu ir gražių techninių atlikimu, Vytauto Ogilvio.

Vaidino: Brandonas — J. Pušdešis, kuris savo vaidmenį atliko aktoriskai. Ženė — Aldona Ramonaitytė, kuri nors ir nauja scenoje, pasirodė gėtinai stipriai. Robertas — V. Ogilvis, kuris, turėdamas gerus vaidybinius gabumus, kaip ir visada, suvaidino savo vaidmenį labai įtikinamai ir įspūdingai. Jūras — S. Šimoliūnas, kuris pirmą kartą išėjo scenon, varžėsi juodėsiuose ir stokavo kalbos aiškumo. Tačiau, savo vaidybą parodė teigiamų davinų dirbti scenoje darbą. G. Belmontas — A. Gubilas, kuris suvaidino stipriai, bet stokavo charakterio išrutuliojimo. Džimas — A. Zalkauskas, kaip jaunas scenos mėgėjas, nors ir nevisur išlaikė vaidinamą charakterį, bet visuomenėje pasirodė gerai. Tarnas — J. Gilydis, nors turėjo ir mažą vaidmenį, bet atliko gerai.

Apskritai, vaidinimas žiūrovuose paliko gražų ir gerą įspūdį. Linkėtina ir toliau kolektyvui sėkmingai dirbti.

Rudenį numatoma suvaidinti "Vanduo Conotogoj" — G. Turinko dar tris asmenis, ir ši komisija, kuri dabar susideda iš Jono Liudvinaičio, Stasio Jakšto, Kazio Trečio, Prano Purno, Iz. Dilio ir Gudo, susitarus patarėju advokatu Paulium,

Be to, tariamasi pasikeisti gastrolemis su Cleveland'o dramos kolektyvu.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečionas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyne
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Zukauskas Kazys
87 Thorold Rd.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thornham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M. G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Australia
P. Ambraza
29 Elsmere St.
Kensington
Sydney

Brazilija
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
Sao Paulo

Colombia
K. Klastauskas,
Apartado nae 2336
Medellin

Veneculoje
Antanas Diržys,
Avenida Alayon No. 6
Oeste
Maracay, Edo, Aragua

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai.

Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

ISIGYKITE NAUJAI ISLEISTĄ KNYGĄ

RAUDONASIS SIAUBAS

Pabėgusio rusų karininko pergyvenimai ir pasakojimai apie baisų gyvenimą Rusijoje ir okupuotojoje Vokietijoje.

Išleido leidykla Dobilas. Kaina \$ 1.25.

Užsakymus prašome siųsti: Edvardui Vilūčiui,
3736 Pulaski St., E. Chicago, Indiana.

Clevelande ir apylinkėse

TAUTINIŲ RŪBŲ VAKARAS

Pereitą šeštadienį Clevelando lietuviai turėjo retą progą pasigrožėti mūsų tautinių menu, darniai įpintu į spalvingą tautinių rūbų vakaro programą.

Vakaro įžangą atliko dr. M. Žilinskienė, jautriai žodžiu priminusi svečiams mūsų tautinio meno vertę ir jo didžiulę reikšmę lietuviui, lietuvybei ir Lietuvai.

Programoje parodytas scenos vaizdelis, pritaikytas mūsų tautinių rūbų stilingumui, spalvingumui ir grožiui pademonstruoti. Puošnių dekoracijų aplinkoj, gausus būrelis kaimo jaunimo dainose, šokiuose ir pašnekesy šią demonstraciją puikiai atliko. Duetą "Nesek sau rožės prie kasų" — muz. Vl. Paulausko, dainavo R. Malcanaitė ir A. Kavalūnas. Vaizdelio muzikinę dalį tvarkė p. A. Mikulskis. Vaizdą parodė ir dekoracijas piešė p. K. Žilinskis. Pranešė — E. Čekauskienė.

Tautinių rūbų konkurse dalyvavo septynios lietuvaitės. Dėl grožio ir stiliaus, visų dalyvių rūbai buvo verti augšto įvertinimo. Deja, Konkursu Komisija tegalėjo skirti tik keturias premijas, kurios atiteko: p. Pašakarnienei — už visumą išlaikytą stilių, p. Vaitienienei — už pačios pagamintus, vargo mokyklos rūbus, p-lei Balčiūnaitėi — už gražius ir tipingus žemaitės rūbus ir p-lei Armonaitėi, Amerikoj gimusiai lietuvaitėi, — už gražų senoviską rūbą. Komisiją sudarė: I. Jonaitienė, O. Mikulskienė ir dr. M. Žilinskienė. Konkursu laimėtojomis įteiktos vertingos dovanos, kurių gražiausia — p. O. Mikulskienės rankų darbo tautinė lėlė — atiteko p. Pašakarnienei (I-ma premija).

Tautinių rūbų parade dalyvavo apie trisdešimt ponių ir panielių. Orkestro garsams ir svečių — žiūrovų entuziastingiems plojimams palydinti, parado dalyvės meniškai rikiuotės dar kartą pademonstravo mūsų tautinių rūbų grožį. Paradui vadovavo p. A. Raulinaitienė.

Bufetui, kurio valgius suaukojo skautų mamytės, vadovavo p. O. Jokubaitienė. Vakaro pelnas paskirtas skautams remti.

TAUTINĖS SĄJUNGOS PIKNIKAS

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas Jonų, Petry ir Povily piknikas įvyks birželio mėn. 28 d. gražioje pikniko rengti vietoje — 25000 Euclid Ave. Geras privažiavimas, daug vietos. Esant ir blogesniai orui — gera salė.

Visi rezervuoti laiką tą dieną praleisti įdomiam pikniko.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144
Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarimas Jums.
Modernūs portretai, vestuvių, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.
FOTOGRAFIJOS MEISTERIS
Europinių žurnalų ir filmų spalvingų fotografavimas, dabar CLEVELANDE.

PIANISTĖS BIRUTĖS SMETONINĖS MOKINIŲ KONCERTAS

Birželio mėn. 8 d. 7:30 val. vakare, Clevelando Konservatorijos salėje, 11125 Magnolia Dr., įvyks pianistės Birutės Smetonienės mokinių koncertas.

Pakvietimai gaunami Dirvoje ir Spaudos kioske. Įėjimas suaugusiems \$1.00, o jauniui 50 c.

Visas pelnas skiriamas vargo mokykloms Vokietijoje paremti.

L. S. "RAMOVĖ" SUSIRINKIMAS

Birželio mėn. 7 d. 11 val. (tuoj po pamaldų) Lietuvių salėje (apacijoje) šaukiamas L. S. "Ramovė" Clevelando skyriaus susirinkimas.

Narių dalyvavimas būtinas. Maloniai prašome atsilankyti ir tuos, kurie į Sąjungą nori įsirašyti. Anketų bus galima gauti vietoje.

Valdyba

LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ UZBAIGIMAS

Įvyko gegužės mėn. 31 d. Lietuvių salėje. Kalbėjo mokyklos vedėjas Tamulionis, Tėvų komiteto pirmininkas Garkauskas ir Bendr. pirmininkas St. Barzdukas. Patys mokiniai pasirodė su įdomia programa, o baigę mokiniai gavo mokslo metų pažymėjimus.

BAIGĖ ŠVENTO VARDŲ AUKŠTESNIAJĄ MOKYKLĄ

Gegužės mėn. 31 d. Švento Vardo aukštesniąją mokyklą (mūsų šaliai gimnaziją) baigė 5 Clevelando naujakuriai: Meilė Grebliūnaitė, Mindaugas Gedgaudas, Vytautas Koklys, Adolfas Melynauskas ir Algirdas Muliolis.

Algirdas Muliolis yra nuolatinis Dirvos talkininkas.

BAIGĖ ST. FRANCES AUGST. MOKYKLĄ

St. Frances aukštesniąją mokyklą baigė trys lietuvaitės: Dalia Prikockytė, Renė Sapockytė ir Rita Stravinskaitė.

LABAI PIGIAI!

Tarp Superior ir St. Clair dviejų šeimų. Kaina \$8.500.

East 77 St., netoli Superior, 5 kambarių. Kaina \$8.000.

East 94, netoli Superior, vienos šeimos, kaina \$10.800.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Pirkit pas savus

Amžinai nerūdijančio plieno virimo puodus dabar galima užsisakyti ir išsimokėti. Mažas komplektas 4 dol. didelis 8 dol. mėnesiui.

Be nuošimčių.

VYTAUTAS PAŠAKARNIS
Cleveland Lustre Craft Co.
1219 East 61
Tel. EN 1-7770
Nemokamas demonstravimas.
Priimami užsakymai.

A. KUPREVICIAUS KONCERTAS

antrą kartą vyko toje pačioje Muzikos mokyklos salėje. Į koncertą atsilankė per 150 klausytojų, ir nedidelė salė, buvo pilna.

Koncertas praėjo dideliu pasisekimu, pianistui sukeltos širdingos ovacijos.

VISI Į GEGUŽINĘ

Moteryų Labdarybės draugija birželio 7 d. rengia gegužinę Naujosios parapijos sode. Pradžią 3 val.

Bus karštų valgių bufetas. Kviečiami visi clevelandiečiai.

KONGRESMANO CH. J. KERSTEN REZOLIUCIJA

Kaip jau anksčiau buvo pranešta, Kongresmanas Charles J. Kersten (Wisc.) Atstovų Rūmams įteikė specialią rezoliuciją, kurioje iškeliamas Pabaltijos kraštų neteisėta okupacija ir siūloma sudaryti specialią komisiją šiam reikalui iširti.

Šiuo metu ši rezoliucija yra Rūmų darbų tvarkos komisijoje (House Committee of Rules), kuri nusprendė, ar šią rezoliuciją įrašyti į Atstovų Rūmų posėdžio darbų tvarką ir kada tai padaryti. Visų lietuvių neabejotinas noras, kad ši rezoliucija greičiau būtų į darbų tvarką įrašyta ir patiekta galutinam kongreso balsavimui.

Todėl raginame visas lietuviškas organizacijas ir atskirus asmenis atitinkamais raštais ir laiškais kreiptis į atskirus šios komisijos narius ir prašyti, kad jie pritarę šios rezoliucijos ir tuo pačiu Lietuvos okupacijos neteisėtumo klausimui galimai skubiau įrašyti į atstovų rūmų darbų tvarką.

Rašant laiškus būtina reikšti žymėtą rezoliucijos numerį H. RES. 231; Taip pat galima daugiau reikšti akcentuoti jos reikšmę ir svarbą demokratinio pasaulio saugumui patikinti.

Cia duodame atstovų rūmų tvarkos (House Committee of Rules) narių sąrašą ir jų adresus:

Leo E. Allen (Chairman) Galena, Ill., Clarence Brown Blantyre, Ill.

REIKALINGA MOTERIS

Reikalinga moteris skalbimui ir namų valymui vieną kartą į savaitę lietuvių namuose.
345 E. 222 St.
Tel. RE 1-5216

PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų, po 5 jaukius kambarius. Geras šildymas. Du židiniai. 4 garažai. Namas Luther gatvėje. Kaina \$12.700. Įmokėti \$4.000. Likusius lengvomis sąlygomis iš 5%.

Vienos šeimos. 7 erdvių kambariai per 2-3 augštus. Geras šildymas. Garažai. Namas East 81 St., netoli Superior. Didelis sklypas. Kaina \$12.000.

Dviejų šeimų, po 5 kambarius. Geras šildymas. Namas Hecker gatvėje, netoli Superior. Kaina \$14.750. Greitai bus laisvas.

Puikūs dviejų šeimų namas. 6 ir 5 kambariai. Geras šildymas. Dvigubas balkonas. Du garažai, didelis kiemas. Namas Lawnview gatvėje. Kaina \$14.000. Įmokėti \$4.000. Lengvos sąlygos.

Kreiptis:

P. P. MULIOLIS,
6606 Superior Ave.

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Riekyš, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

chester, Ohio, Harris Elsworth Rosenberg, Oregon, Henry J. Latham Queens Village, N. Y., Hugh D. Scott Jr., Philadelphia, Penna., Donald W. Nicholson Wareham, Mass., J. Edgar Chenoweth, Trinidad, Colorado, B. Carrol Reece, Johnson City, Tenn., Howard W. Smith, Broad Run, Virginia, William M. Colmer, Pasagoula, Mississippi Ray J. Madden, Gary, Indiana, John E. Lyle Jr., Corpus Christi, Texas.

Taip pat šia proga būtų praveriu, jeigu galimai daugiau lietuvių organizacijų ir atskirų asmenų pasiųstų padėkos laiškus kongresmanui Ch. J. Kersteni už šio mums gyvybinio reikalo iškilimą JAV parlamento svarstymui.

ALto Clevelando skyr.

PARDUODAMAS NAMAS

\$11.900, puikus 8 kambarių namas. 4 miegamieji. Pabaigtas trečias augštas. Moderni, didelė virtuvė, visos langinės. Arti prie mokyklos, bažnyčios, krautuvų.
1346 E. 95 St. (24)

JIESKO KAMBARIO

su visų išlaikymu.
Šaukti: EX 1-4581.

SODA FOUNTAIN IR RESTORANAS

Lietuvių apylinkė. Svarbi kampinė krautuvė. Žema nuoma. Galima išnuomoti 10 metų. Kaina \$4.500. Išnuomuoja savininkas. Kreiptis:
1398 E. 66 St.
Kampas prie Wade Park gatvės (24)

LIETUVIAI DAŽYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai.

Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST. KE 1-9737

Pakviesk mūsų fotografą į jūsų vestuves!
Mes padarysim Jūsų vestuvių fotografijas gražiai, sumaniai, profesionališkai — kaip tik Jūs norite.

EAST 79th STUDIO

1197 East 79 St.
HE 1-3535 EX 1-6716

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos, 2 miegamieji žemai, salionas su kilimais, naujas gero šildymas, naujai dekoruota. Geram stovyje.

Apžiūrėti šeštadienį ir sekmadienį po 6 val. arba šaukti PO 1-4253.

Apžiūrėti 1238 East 85 St.

PARDUODAMAS OKIS

Varžytinis pardavimas 70 akrų ūkio. Kas įkels daugiau virš \$10.000, tam ir teks. 3 karvės, 30 vištų, tvartai 10 karvių. 5 kambarių 1950 metų statybos, namas, vandentekis, tualetas rūšys. Traktorius, motoras. Apdovanojimas šį sekmadienį. Didelis baldus, muzika, dainos. Parduodama bet kam, ypač lietuviams.

JONAS MAURUTIS,

Green Road (Nr. 6) — 528 THOMPSON, Ohio
(Kelio klausite Thompsons)

DĖMESIO LIETUVIAI!

Jeigu jums namuose ko pri-trūksta — atminkite lietuvišką krautuvę — 6113 St. Clair gatvėje. Ten rasite televizijos aparatų pradendat nuo \$176.95; puikių gazučių ir elektrinių virtuvinių 94.95; siuvamų ir skalbiamų mašinų; šaldytuvų; oro vėsinimo aparatų; įvairiausių baldų: miegamųjų, valgomojo kambario; virtuvės stalų ir kėdžių ir t.t.

Viską gausite jums prieinama kaina. Skambinkit HE 1-8602 arba užėikite į 6113 St. Clair Ave. Duodame ilgam išsimokėjimui įnešus labai mažą sumą. Duodame ir dideles nuolaidas.

Krautuvė atidara kiekvieną darbo dieną nuo 9 val. iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 1:30 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais klausykite lietuviškos radijo programos nuo 3 iki 3:15 val. iš stoties WJMO, banga 1540.

SVEIKINIMAI IR LINKEJIMAI

Mūsų draugams ir rėmėjams

Each Savings Account Now Insured

Up To \$10,000

Federal Deposit Insurance Corporation

Member of The Federal Reserve System

THE CENTRAL BANK CO.

20th STREET & BROADWAY LORAIN, O.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

PAVASARIS!

Pavasaris yra naujų sumanymų ir veikimo laikas. Pavasarį kyla noras pirkti, statyti, taisyti arba pagerinti namus.

Tiems visiems reikalingas Lietuvių Banke galima gauti paskolą lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Lietuvių Bankas per ilgą eilę metų turi didelę patirtimą ir Jums geriausiai gali padėti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygutė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198
Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų

ORO VĖDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief parduotuvę.

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Balys GAIDŽIŲNAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Lietuvos Laisvės Komitetas atsako

Spaudos konferencijoje Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas ir kiti nariai atsakė į eilę klausimų.

K.: Kas laikoma "Rytų Europa" sąvokoje "Centro ir Rytų Europos kraštai"?

A.: Nors geografiškai Europos ribos siekia iki Uralo ir geografinis Europos centras yra kaip tik Lietuvoje, tačiau politiškai Rusija yra laikoma daugiau Eurazija ir politinis Europos centras suprantamas esąs toliau vakaruose. Todėl Baltijos kraštai, Lenkija, Rumunija, Bulgarija įskaitant priskirti politiniu atžvilgiu į rytinę Europos sritį, nors konkrečių ribų tam skirti nėra.

K.: Ar lenkų tarpe yra koks oficialus organas, su kuriuo būtų galima konkrečiai tartis dėl ateities?

A.: Deja, taip nėra. Lenkai turi oficialaus pripažinimo neturintį egzistuojantį vyriausybę, kurioje daugiau yra susibūrusis vadinasis sąnacinis elementas (pilsudskininkai). Šalia vyriausybės yra Politinė Partija, kurią sudaro kiti lenkų partijų atstovai. Šiuo metu vyko tarp jų grupių derybos, bet atrodo, kad tuo tarpu jos dar nesėkmingos. Pagaliau yra dar trečia grupė, kurioje žymi vaidmenį turi Mikolajčikas. Tarp visų tų grupių reikiamo sutarimo nėra, tad negalima sakyti, kad šiandien būtų aiškūs organai, kuriais būtų galima kalbėti su lenkų, kad ir egzistuojančių grupių vardu.

Reikia prisiminti, kad panaši padėtis ir pas mus, kol nėra galutinio susitarimo tarp Vliko ir Diplomatos bei kitų šalia jų esančių sambūrių.

K.: Ar mūsų informacijos institucijų veiklos suderinimas jau yra kiek pažengęs?

A.: Ne. Bene didžiausia tam kliūtis yra palinkimas galvoti ne visos tautos, o daugiau paskiros organizacijos mastu.

K.: Kaip LLK reagavo į "Draugo" reikalavimą, kad LLK savo pareigūnams uždraustų kritiškai atsiliepti apie ALT?

A.: Toks reikalavimas buvo nepamatuotas. LLK tuo reikala yra parašęs "Draugo" redakcijai laišką ir yra gavęs atsakymą.

ma. Pas mus labai daug kalbama apie demokratiją, apie nuomonės reiškinio laisvę, bet dar perdažnai susiduriame su reikalavimais "užčiaupti burną".

K.: Su kokia misija išvyko į Europą LLK narys M. Tolisius?

A.: Jis išvyko visai privačiai, t. y. jokių oficialių pavedimų. Žinoma, kaip LLK narys ir taip pat Mažosios Lietuvos Tarybos narys, ta proga jis greičiausiai susitiks su atitinkamais veikėjais ir yra sutikęs perduoti tenai mūsų čionykščius mąstymus bei parvežti, kiek seksis, informaciją apie tenykštes nuotaikas bei nusistatymus.

K.: Ką reiškia ir ką liečia Vliko nutarimas panaikinti Vliko įgaliotinius kituose kraštuose.

A.: Greičiausiai tai yra tik esamos padėties atžymėjimas, kadangi formaliai Vliko atstovų kituose kraštuose nėra. Kaiku-

rie asmenys Prancūzijoje būna turėję tam tikrus pavidimus, bet tie asmenys jau anksčiau atlikę uždavinį ar dėl kitų priežasčių jau buvo atsistatydinę, o čia, Jungtinėse Valstybėse, mes jaučiamės tik Vliko bendradarbiai, bet ne koki formalūs atstovai. Anksčiau buvo pavesta tam ar tam kokia misija, kurios yra jau atliktos. Gal tuo nutarimu norima tik nesusipratimų išvengti ir pabrėžti, kad nuolatinių atstovų nėra.

K.: Ar tiesa, kad New Yorke ar kitur daromi žygiai sudaryti Lietuvos egzilinei vyriausybei?

A.: Kas gali žinoti, kam kada kokia "musė įkanda"... Bet rimtai kalbant, sąlygų tam šiuo metu nėra. Galėtų išeiti panašiai kaip pas estus, kurie spėjo sudaryti jau net dvi, jei ne tris, "vyriausybes", pačių estų priimamas labai skeptiškai.

Priešingas Tafto nuomonei

Aiškų ir pabrėžtą "NE" ištarė prezidentas, kai laikraščininkai jį paklausė, ar jis sutinka su senatoriaus Tafto siūlymu Korėjos reikale Amerikai "eiti vienai", jei sąjungininkai ir Jungtinės Tautos svyruoja ir linksta nusileisti priešui.

"Jei eisim vieni vienam reikale, tai, žinoma, reikės eiti visiems ir visuose", paaikškino prezidentas. Jis mano, kad nereikia sąjungininkų versti versti, kad jie visiškai nutrauktų prekybą su sovietiniu bloku ir nereikia versti Jungtinių Tautų, kad jos griežtai užtrenktų duris komunistinei Kinijai. Jis nesąs tos nuomonės, kad Amerika turėtų nutraukti savo finansinius įnašus Jungtinėms Tautoms, jei jį būtų įsileista komunistinė Kinija. Tačiau jis pabrėžė, kad būtų priešingas tokiame įsileidimui tol, kol Kinijos vyriausybė bus paklusnūs Maskvos įrankis.

Prezidentas pažymėjo, kad Baltieji Rūmai dabar gauna nuo trijų iki penkių kartų daugiau laišku nei kada nors gavę, tačiau iš jų esą matyti, kad Amerikos visuomenė dabar kaip tik yra daugiau palanki tarptauti-

niam bendradarbiavimui, o ne izoliacijai.

Dėl Korėjos paliaubų pagrindiniame (belaivų grąžinimo ai neįgrąžinimo) klausime tarp sąjungininkų nesą, tačiau, pridūrė prezidentas, Amerika niekad neturėtų sutikti su tuo, kas būtų skriaudinga Pietų Korėjai.

Prezidento atsakymas sumažino susijaudinimą Europoj, kuris buvo kilęs po Tafto pareiškimą. Vokietijos Adenaueris tačiau pabrėžė, kad Tafto pareiškimas yra ryškus įspėjimas Europai suglausti savo gretas, arba, jei to nebus, būti pasirengusiems netekti Amerikos paramos. Maskva tuo klausimu tyli, tik kitų kraštų diplomatai Maskvoje sveikina prezidento nusistatymą.

ROSENBERGŲ BYLA

Rosenbergai, vyras ir žmona, 1951 m. kovo mėn. nuteisti mirti už atominės bombos paslapties perdavimą rusams, dar kartą pralaimėjo bandymą gauti Augščiausiojo Teismo nutarimą bylai peržiūrėti. Bausmės vykdymo sustabdymas irgi panaikintas. Tačiau jų advokatas dar turi teisę iki birželio 9 dienos kreiptis į Augšč. Teismą persvarstyti nutarimą. Tuo atveju bausmės vykdymas gali būti dar kartą sustabdytas. Pagaliau, dar gali būti kreipiamasi dėl prezidentą prašant pasigilinti ir bausmę pakeisti.

Nors formaliai nėra jokių "derybų" tuo klausimu, tačiau kalbama, kad malonės prašymas galėtų būti palankiai priimtas, jei Rosenbergai "prabilų", t. y., jei pasakytų, kas buvo jų bendrininkai. Tačiau jie apie tai užsispyrę tyli. Sprendimo vykdymas atidėliojamas jau trečią kartą ir teisinės gynybos priemonės vis dar neišsemtos.

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILEJO!

Sovietų piliečių galvojimai

Po Stalino mirties dėmesys į sovietus dar labiau nukreiptas. Vieni mano, kad tik karas gali pakeisti padėtį, kiti teigia, kad per ilgą laiką galima pakeitimo susilaukti ir išvysčius specialų spaudimą.

Ar tai įmanoma pasiekti be karo? Į tokį klausimą negalima tiksliai atsakyti. Bet galima užtikrinti, jog ir be karo galima priešą alinti ir tokiu būdu jį silpninti, prisidedant prie jo sužlugdymo. Norint tai įvykdyti, reikia studijuoti patį priešą ir jo jėgų veiksmus. Vienas iš tokių veiksmų yra sovietiškoji visuomenė.

Sovietų Sąjungos visuomenė nėra natūralaus istorinio proceso išdava, bet buvo Sovietų potencialo dirbtinai sudaryta per palyginti trumpą laikotarpį. Todėl jos struktūra žymiai skiriasi nuo kiekvienos laisvos visuomenės struktūros. Sovietų visuomenėje nėra jokių klasių paprasta žodžio prasme. Bet joje yra labai ryškiai nustatytos materialinės padėties ribos. Šitoks suskirstymas diriguojamas pačių pareigūnų iš viršaus, kad tokiu būdu vienu atveju būtų sudaryti tvirtai valdžios ramsčiai, kitu — kad būtų paskatinti tos visuomenės pavieniai nariai mėginti kopti materialinės gerovės laiptais. Juo labiau valdžia yra įsitikinusi žmogaus verte ir lojalumu, tuo daugiau jam suteikiama materialiniam gyvenimui pasiegti galimybė. Tuo tarpu plačioji masė be atodairio išnaudojama ir varoma dirbti, nors ir prieš savo interesus. Kad ji būtų išlaikyta politiškai priklausoma, laikoma sąlygose, kur kas menkesnės už patį žemiausią pragyvenimo minimumą. Tiems žmonėms praleidžiama gyventi, jie neturi teisės egzistuoti.

Tomis sąlygomis Sovietų visuomenė susiskirstė į tris pagrindines dalis: į sovietinę, į neutraliąją ir į antisovietiską nusistatę dalį.

Sovietiškai nusistatę žmonės

1. iš ideologinių įsitikinimų; 2. pataikūnai, vedami instinktyvaus egzistencijos ar gerovės buities siekimo; 3. be jokio principinio nusistatymo — žmonės be charakterio.

Šitiems žmonėms visai aišku, kad režimo pakeitimas jiems sulaukų mirtinį pavojų, bent mažiausiai tektų jiems nukentėti medžiagiškai. Jų gerovė, o dažniausiai ir pati gyvybė visiškai priklauso nuo ištikimybės režimui. Todėl, nepaisydami savo tikrojo vidinio nusistatymo, jie kalbomis ir darbais veiks Sovietų valdžios kriminalinį pobūdį ir jos nusikalstamus darbus, jie yra prate tuos nusikalstamus teigiamai aiškinti ir pateisinti jų reikalingumu. Šitie žmonės yra iš principo Vakarų informacijai neprieinami, nes ji sudaro pavojų režimui, o tuo pačiu ir jiems patiems. Prie sovietiškaai nusistatę Sovietų visuomenės tenka skaičiuoti:

1. Visų vyriausybės narius. 2. Visų augštesniąją partijos vadovybę. 3. Visą MVD su jos padaliniais ir specialiaisiais teismais. 4. Partijos karininkus, kariuomenės politrukus, teismų tardytojus, valstybės gynėjus, karo tribunolų narius. 5. Maždaug pusę augštesniosios administracijos personalo. 6. Maždaug tris ketvirčius augštesnio sovietinio valstybinio aparatų.

7. Maždaug pusę kariuomenės vadovybės.

8. Maždaug trečdalį bažnytinų organizacijų narių.

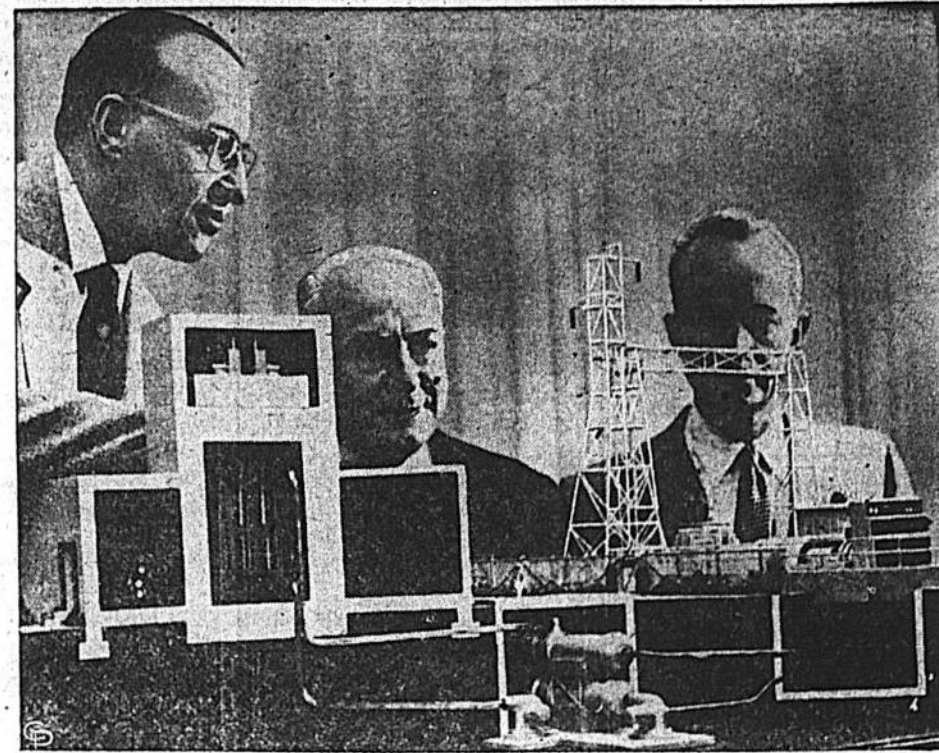
Neutralaus nusistatymo yra tie žmonės, kuriuos vyriausybės ir partijos ūkiniai veiksmai padarė politiškai neutralius. Placiosios dirbančios masės yra valdžios apskaičiavimu tyčia permaža apmokamos. Rinkos kaina ir darbo atlyginimas laikomi tokiame santykiu, kad dirbančiųjų gaunamas atlyginimas pasilieka žemiau už gyvenimo standartą. Tokia padėtis verčia žmogų rūpintis tik papildomu uždarbiu, kad šiaip taip sušvelnintų nuolatinį alkį. Dirbančiųjų masės tesirūpina duona, bet nesirūpina jokia politika, o to valdovai iš tikro ir nori. Masės neturi jokio politinio nusistatymo; jos tekatoja, jei to reikalaujama, mechanškai obligatorinius propagandos šūkius. "Neutralieji" domisi Vakarų informacija, bet ją išlauskų niekuo nerizikuos. Prie šios grupės dar galima priskirti ir tuos žmones, kurie yra daugiau ar mažiau savo gyvenimu patenkinti ir jokių permainingų neskaito. Jie yra arba tokie kuklūs, kad pasitenkina gaunamais trupiniais, arba yra Sovietų papirkti.

Jeigu "neutralieji" bus psichologinės karvedybos tinkamai pagauti, bus lengva juos prieš sovietus nuteikti. Šitai daliai priklauso:

1. Maždaug pusę augštesniosios administracijos personalo. 2. Maždaug ketvirtadalis augštesnio sovietinio valstybinio aparato. 3. Maždaug pusę kariuomenės vadovybės. 4. Maždaug pusę inteligentių. 5. Maždaug trečdalį bažnytinų organizacijų narių. 6. Maždaug pusę visų tarnautojų. 7. Pusę karininkų (nuo leitenanto iki pulkininko), išskyrus policijos karininkus, pusę puskarininkų ir kareivių. 8. Du trečdaliai darbininkijos. 9. Pusę ūkininkų. 10. Deklaruotasis elementas — kriminaliniai nusikaltėliai.

Antisovietiškaai nusistatę yra toji visuomenės dalis, kuri iš principo arba dėl asmeninių priežasčių nekenčia sovietų. Šitie žmonės yra tikri, kad bolševizmui griuvus, jų padėtis žymiai pagerės. Karo atveju jie padės bolševizmą sužlugdyti, bet tos rizikos jie tiesiems tik karo atveju, nes patyrimas juos pamokė, kad "rezistencija taikos metu" yra perdaug rizikinga. Šita gyventojų dalis mielai klausosi Vakarų informacijų. Ją sudaro:

1. trečdalis bažnytinų organizacijų narių;

Atominė energija greit bus pajungta pramonei, o vėliau gal ir namų ūkiui. North American Aviation, Calif., paskelbė, kad ji pasiruošusi statyti \$10,000,000 vertės atominės jėgos bandymų fabriką. Iš kairės yra: Dr. Chauncey, J. L. Atwood ir Kindelberger — bendrovės augšti pareigūnai.

Sportinės tautos vaju

Gyvenimo pulsas traukia visų sričių kultūrinės apraiškas žengti pirmyn, todėl ir mūsų sportuojančio jaunimo pastangos įsijungti į platesnio pasirodymo rėmus, turėtų būti skatinamos ir puoselėjamos. Tremties metu ir dabartinėje gyvenimo aplinkoje esame daug praradę dvasinių polėkių, kurių bent dalinas

atgaivinimas reikalauja triušo ir nemaža pastangų. Jeigu Tėvynės prieglobstį gyvendami nematėme ir nenujautėme, kad likimas greit gali atimti iš tautos jos branduolį — jaunumą, tai šiandien vaizdžiai ir sielvingai pergyvename tų įvykių tikruosius faktus, kurie mūsų tautai ir esamai bendruomenei stato ypatingus reikalavimus.

2. maždaug pusę inteligentių; 3. maždaug pusę karių (tų pačių kategorijų, kaip ir neutraliosios grupės); 4. trečdalis darbininkijos; 5. pusę ūkininkų; 6. deklasuotieji (karo invalidai, elgetos, valkatos); 7. išvežtieji darbams į kitas Rusijos dalis; 8. politiniai kaliniai, vergai, deportuotieji ir jų šeimų nariai. Sovietų egzistencija garantuojama taikos metu šių faktorių:

a) Visiškos Sovietų valdomų plotų izoliacijos nuo kito pasaulio. b) MVD policijos šnipinėjimo ir teroro. c) Sovietų propagandos viduje ir už savo sienų laisvajame pasaulyje. d) Visuomenės nuginklavimo. Kariuomenei teduodami būtiniausi ginklai apmokyti ir išmėginti. Užtat policija yra geriausiai apginkluota. e) Vyriausybės narių Kremluje palyginti tvirtas sutarimas.

I b ir d punktuose minimus veiksmus Vakarai įtakos, nevedami karo, negali turėti. Užtat labai dažnai komentuojamas laisvajame pasaulyje punkte d minimas Kremliaus valdovų sutarimas arba nesutarimas. Daugelis yra linkę tikėti, kad intrigos ir varžybos tarp atskirų vyriausybės arba partijos narių gali Sovietus sugriauti arba bent Sovietų valdymo sistemą. Bet laikas parodė, kad Kremliaus "troika" yra stipresnė negu buvo laukta. Reikia manyti, kad ji ir pasiliks stipri tol, kol Vakarai suduos Sovietams aktyviais žygiais ir faktoriais tokių smūgių, kurie paskirstų jų tęstinumą.

Punktai a ir c — izoliacija ir propaganda — betgi reikalauja atskiros ypatingo dėmesio. Čia yra Sovietų silpnosios vietos, nes patirtis jau pakankamai parodė, kad Vakarai ir be karo gali pralaužti Sovietų izoliaciją ir komunistų propagandą tiek Sovietų viduje, tiek užsienyje gerokai sutramdyti.

Sportinis jaunumėnės apjungimo pradai, kuris su labai dideliu kruopštumu pradėtas studijuoti po šio (II-) pasaulinio karo, visų tautų tarpe, ypač kultūringosios Europos, nenuginčijamai atveria plataus horizonto bendradarbiavimo rėmus visų pasaulio valstybių sportininkams. Lietuvių sportuojantis aktyvas, gražiais laimėjimais įpynęs dvejus Europos krepšinio pirmenybes, nudieninėje būklėje esantis, negali staigiai atsiplėsti nuo paprastos kasdienybės, pigių pramogų ir kartais nuklysta nuo tikrojo sportinio kelio, o kartu ir nuo lietuviškosios šeimos.

Mūsų planuojamoji, šiaur. Amerikos Lietuvių sportininkų šventė — žaidynės, kurios įvyks š. m. rugsėjo mėn. 5, 6 ir 7 dienomis Chicagoje, turi tikslą išjudinti visą lietuvių sportinį jaunimą ir bendruomenės junginį, kad laukiama sportininkų darbo ir ryžto vieša demonstracija, būtų su reikiama dėmesiu priimta ir nuosirdžiai paremta.

Sportinės tautos vaju pradėdami, krepjplėms ir visas lietuviškasias organizacijas, pramonininkus, verslininkus ir įvairių kitų profesijų asmenis bei pavienius lietuvių visuomenės narius, kad mūsų darbas ir pastangos, sutelkti Kanados ir JAV sportuojantį lietuvių jaunimą iškilmingai metinei šventei, rastų prideramą paramą. Todėl ir šių IIIjų, šiaur. Amerikos Lietuvių sportinių žaidynių organizacinis komitetas, išėina į visuomenės sąjūdžio plotą, prašydamas tautos, šį parama bus tada naudinga ir auklėjanti, kada visos bendruomenės organizacijos ir duosnūs tautiečiai, nuosirdžiai įvertins lietuvių sportininko pastangas varžybiniame lauke.

Remkite mūsų tikslą. Dovanas prašome siųsti adresu: Edm. VENGIANSKAS, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill. Pinigines aukas — Organ. Ko-to kasininko adresu: Em. MISEVICIUS, 4428 So. Western Ave., Chicago 32, Ill.

III-ųjų šiaur. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių Organizacinis Komitetas

Prezidentas Eisenhower tarp Korėjos karo sužeistų karių, jiems pagerbti suruoštam, pobūvyje Baltųjų Rūmų sode.